

๑๕
คู่มือ

กระบวนการพัฒนาทางเลือกในการประกอบอาชีพอิสระ
สำหรับนักเรียนในโรงเรียนชนบท

จัดทำโดย

สภากงค์การพัฒนาคเด็กและเยาวชน

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

คำนำ

คู่มือ : กระบวนการพัฒนาทางเลือกในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักเรียนในโรงเรียนชนบท เล่มนี้ สภาองค์การพัฒนาเด็กและเยาวชน ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้จัดทำขึ้นจากประสบการณ์ในการดำเนินโครงการฯ และกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพเด็กและเยาวชนในชนบททั้งในและนอกระบบการศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ จนถึงปัจจุบัน รวมเวลาดำเนินการทั้งสิ้น ๑๒ ปีเต็ม

ผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการฯ ตลอดระยะเวลา ๑๒ ปีที่ผ่านมาทั้งหมด คือ องค์ความรู้และประสบการณ์จากการดำเนินงานในรูปแบบของ โครงการนำร่องฯ โครงการต้นแบบฯ และโครงการขยายผลฯ ซึ่งสามารถนำมาบูรณาการและจัดทำออกมาเป็น “คู่มือ : กระบวนการพัฒนาทางเลือกในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักเรียนในโรงเรียนชนบท” เล่มนี้ ทั้งนี้เพื่อเผยแพร่กระบวนการดังกล่าวสู่สาธารณะรวมทั้งหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคธุรกิจ ตลอดจนกลุ่มองค์กรต่างๆ โดยเฉพาะที่อยู่ในพื้นที่และชุมชนในชนบท ได้มีโอกาสศึกษากระบวนการฯ และสามารถนำไปขยายผล โดยการปรับประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมต่อไป

สภาฯ ขอขอบคุณ หน่วยงานราชการ และกลุ่มต่างๆ จำนวนมากซึ่งมีอาจกล่าวชื่อลงในคู่มือนี้ได้ อย่างครบถ้วน ที่ได้ให้ความร่วมมือกับสภาฯ ในการดำเนินโครงการฯต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาอาชีพเด็กและเยาวชนในชนบท ตลอดระยะเวลา ๑๒ ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือภาคธุรกิจเอกชนจำนวนมาก ที่ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณดำเนินโครงการฯ ดังกล่าวทั้งหมด

สภาฯ หวังว่า คู่มือ : กระบวนการพัฒนาทางเลือกในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักเรียนในโรงเรียนชนบทเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานราชการ องค์กรพัฒนาภาคเอกชน ภาคธุรกิจ และผู้สนใจทั่วไป ในการที่จะนำไปประยุกต์ใช้และขยายผลต่อไป

สภาองค์การพัฒนาเด็กและเยาวชน
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เมษายน ๒๕๕๐

สารบัญ

คำนำ	หน้า
บทนำ	๑
แนวคิดการพัฒนาทางเลือกในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักเรียนในโรงเรียนชนบท	๕
กระบวนการพัฒนาทางเลือกในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักเรียน ในโรงเรียนชนบท	๖
ขั้นตอนการดำเนินงาน	๗
◆ ขั้นตอนที่ ๑ การจัดทำข้อมูลด้านอาชีพ	๗
◆ ขั้นตอนที่ ๒ การสำรวจ คัดเลือก และเตรียมเด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย	๗
◆ ขั้นตอนที่ ๓ การจัดค่ายพัฒนาทางเลือกอาชีพ	๘
◆ ขั้นตอนที่ ๔ การฝึกอบรมทักษะอาชีพ	๘
◆ ขั้นตอนที่ ๕ การเสริมทักษะการประกอบการ	๘
◆ ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำโครงการเพื่อประกอบอาชีพ	๑๐
◆ ขั้นตอนที่ ๗ การจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนสนับสนุนการประกอบอาชีพ	๑๐
◆ ขั้นตอนที่ ๘ การเริ่มต้นประกอบอาชีพ	๑๑
◆ ขั้นตอนที่ ๙ การติดตามให้การสนับสนุนเพิ่มเติมระหว่างการประกอบอาชีพ	๑๒
◆ ขั้นตอนที่ ๑๐ การประเมินผลความสำเร็จ	๑๒
◆ ขั้นตอนที่ ๑๑ การรายงานผล	๑๓

ภาคผนวก

ภาคผนวก ๑ ปัจจัยของความสำเร็จ/ล้มเหลว ที่ได้มีการศึกษาวิจัยไว้แล้ว	๑๕
ภาคผนวก ๒ ตัวอย่างแบบสำรวจและบันทึกข้อมูลด้านอาชีพ	๑๗
ภาคผนวก ๓ ตัวอย่างแบบสำรวจ คัดเลือก และเตรียมเด็กและเยาวชน	๒๒
ภาคผนวก ๔ ตัวอย่างการวางแผนลงทุน/การเขียน โครงการ/การจัดทำบัญชี	๒๖
ภาคผนวก ๕ ตัวอย่างระเบียบกองทุนหมุนเวียน	๓๕
ภาคผนวก ๖ ตัวอย่างสัญญาการยืมเงิน	๓๕
ภาคผนวก ๗ ตัวอย่างแบบประเมินตนเอง	๔๒
ภาคผนวก ๘ ตัวอย่างรายงานผลการประกอบอาชีพ (รอบ 3 เดือน)/รายงานการเงิน (รอบ 6 เดือน)	๔๔
ภาคผนวก ๙ บรรณานุกรม	๔๘

บทนำ

ประเทศไทยมีเยาวชนอายุ ๑๕ – ๒๕ ปี ที่เป็นกำลังด้านแรงงานประมาณ ๘ ล้านคน ในจำนวนนี้ ร้อยละ ๘๐ มีการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษาเท่านั้น และงานพัฒนาอาชีพเยาวชนที่ดำเนินการโดยหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ประมาณการว่าสามารถรองรับการพัฒนาอาชีพให้กับเยาวชนนอกระบบ การศึกษาได้ไม่เกินปีละ ๗ แสนคน

ภาครัฐมีหน่วยงานดำเนินการในการให้บริการฝึกอบรมอาชีพแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนในทุก จังหวัดทั่วประเทศ จำนวน ๕๒ หน่วยงาน อยู่ในสังกัด ๘ กระทรวง และกระทรวงมหาดไทยเป็น กระทรวง ที่มีจำนวนหน่วยงานมากที่สุด คือ ๓๕ หน่วยงาน และมี ๒ หน่วยงานภาครัฐที่มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ลงปฏิบัติถึงระดับตำบล และมีภารกิจที่เด่นชัดในการพัฒนาเยาวชนในชนบทโดยตรง คือ กรมการพัฒนา ชุมชน และ กรมส่งเสริมการเกษตร จากการสำรวจและศึกษาวิจัยพบว่า ภารกิจในการพัฒนาอาชีพเยาวชน ในชนบทยังขาดการประสานแผนงาน ประสานงบประมาณ ประสานทรัพยากรและประสานบุคลากรอย่าง เห็นได้ชัด จึงทำให้งานพัฒนาอาชีพเยาวชนในชนบทมีความซ้ำซ้อนกันอย่างมาก และเป็นกระบวนการที่ ไม่มีความเชื่อมโยงและต่อเนื่องกัน ทำให้ไม่มีพลังพอที่จะสร้างความสำเร็จในการประกอบอาชีพให้กับ เยาวชนในชนบทได้อย่างยั่งยืน

ปัญหาในเรื่องข้อมูลทางด้านอาชีพ และการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว พบว่าเด็กและเยาวชนในชนบท ส่วนใหญ่เกือบร้อยละ ๑๐๐ ไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับบริการต่างๆด้านอาชีพที่ภาครัฐดำเนินการอยู่ ทั้งภายใน จังหวัดของตนและจังหวัดใกล้เคียง เยาวชนมักจะได้รับข้อมูลจากหน่วยงานที่มีกลไกเข้าถึงตัวเยาวชน โดยตรงในรูปของการจัดทำโครงการต่างๆ ที่มุ่งเน้นกลุ่มเยาวชนเป็นเป้าหมาย แต่ก็ยังขาดข้อมูลสำคัญที่ เกี่ยวข้องและกระจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่างๆ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ สถานฝึกอบรม หลักสูตรการ ฝึกอบรม กลุ่มผู้นำอาชีพที่น่าสนใจ แหล่งทุนสนับสนุน และข้อมูลอื่นๆที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพ ทำให้เยาวชนขาดข้อมูลในการตัดสินใจ

การพัฒนาอาชีพเด็กและเยาวชนในชนบทของหน่วยงานราชการในลักษณะของโครงการสนับสนุนการ จัดตั้งกลุ่มอาชีพของเยาวชน พบว่าไม่ประสบผลสำเร็จที่ยั่งยืน ด้วยสาเหตุหลายประการ อาทิ โครงการ ไม่สอดคล้องกับความต้องการของเยาวชน (หน่วยงานราชการต่างๆคิดโครงการเองทั้งหมด) วัสดุ อุปกรณ์ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ สิ่งของ ฯลฯ ที่ได้รับมีคุณภาพต่ำ โครงการขาดคุณภาพ ไม่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และทรัพยากรในพื้นที่ ขาดการฝึกอบรม ขาดเงินลงทุนและเงินหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ ขาดทักษะ ในการบริหารจัดการ และประการสำคัญที่สุดคือ ผลตอบแทนที่ได้รับต่ำมาก จึงเกิดการละทิ้งและโยกย้าย ไปหางานทำที่อื่นได้ง่าย

จากเหตุปัจจัย ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น สถานการณ์พัฒนาเด็กและเยาวชน ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งได้ริเริ่มจัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอาชีพเด็กและเยาวชนในชนบท ตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน รวมเป็นเวลา นับ ๑๐ ปี โดยได้จัดทำเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง เริ่มต้นจากงานศึกษาวิจัยเพื่อค้นหาปัจจัย สาเหตุ ผลกระทบ เพื่อนำมาบูรณาการจัดทำเป็นโครงการนำร่องฯ โครงการต้นแบบฯ และโครงการขยายผล เพื่อสร้างองค์ความรู้ คู่มือดำเนินการต้นแบบ และกระบวนการดำเนินงานที่หลากหลายรูปแบบในการพัฒนาอาชีพเด็กและเยาวชนในชนบททั้งในและนอกระบบการศึกษา ดังนี้

๑. โครงการนำร่องเพื่อการพัฒนาอาชีพเยาวชนในชนบท

เป็นโครงการความร่วมมือระหว่าง สภาฯ กับ มูลนิธิเยาวชนนานาชาติ (International Youth Foundation : IYF) ดำเนินการเมื่อปี ๒๕๓๗ โดยได้ใช้ข้อมูลจากการศึกษาวิจัยที่ได้รับมาจัดทำเป็น โครงการนำร่องเพื่อการพัฒนาอาชีพเยาวชนในชนบท ในลักษณะของการทดลองสร้างต้นแบบการพัฒนาอาชีพของเยาวชนในชนบท ในพื้นที่ ๔ จังหวัด ที่มีสภาพและบริบทที่แตกต่างกันใน ๔ ภูมิภาคของประเทศไทย คือ เชียงใหม่ ยโสธร ศรีสะเกษ และยะลา โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนนอกระบบการศึกษาที่มีอายุระหว่าง ๑๘ - ๒๕ ปี ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการจำนวน ๑๐๐ คน

๒. โครงการส่งเสริมอาชีพผู้นำเยาวชนนักพัฒนาในชนบท

เป็นโครงการที่สภาฯได้ริเริ่มจัดทำเมื่อปี ๒๕๓๘ โดยให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้นำเยาวชนนักพัฒนาในชนบททั่วประเทศ ที่มีอุดมการณ์ในการทำงานเพื่อชุมชนและสังคม โดยการมุ่งเน้นให้เยาวชนนักพัฒนาเหล่านี้ได้มีอาชีพอิสระเป็นของตนเอง เพื่อสร้างความมั่นคงของชีวิตและครอบครัว เป็นการสร้างแรงจูงใจและตอบแทนความเสียสละที่เยาวชนเหล่านี้ได้ทำงานเพื่อชุมชนและสังคมได้อย่างต่อเนื่อง กลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนนักพัฒนาที่มีผลงานในการทำงานพัฒนาชุมชนในชนบททั่วประเทศ ที่มีอายุระหว่าง ๒๐ - ๒๕ ปี ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๓๐ คน

๓. โครงการพัฒนาอาชีพของแรงงานเด็กในภาคเกษตรกรรม

เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างสภาฯ กับ มูลนิธิส่งเสริมยุวเกษตรกรไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยการสนับสนุนขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศ / โครงการระหว่างประเทศว่าด้วยการแก้ไขปัญหาระงงานเด็ก (ILO/IPEC) ดำเนินการเมื่อปี ๒๕๓๕ โดยได้จัดทำเป็น โครงการต้นแบบโดยการใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทางเลือกให้กับเด็กคือโอกาสที่เรียนจบระดับชั้นประถมศึกษาแล้วไม่มีโอกาสเรียนต่อหรือเรียน

ไม่จบเพราะต้องอพยพตามผู้ปกครองที่เดินทางไปรับจ้างตัดอ้อยในจังหวัดสุพรรณบุรีและกรีดยางที่จังหวัดสงขลา เพื่อให้เด็กเหล่านี้สามารถประกอบอาชีพอิสระในชุมชนของตนเองได้ กลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กและเยาวชนในพื้นที่ ๓ จังหวัด คือ หนองคาย อุดรธานี และศรีสะเกษ ที่มีอายุไม่เกิน ๑๘ ปี ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๐๐ คน

๔. โครงการพัฒนาอาชีพเยาวชนเกษตร

เป็นโครงการความร่วมมือระหว่าง สภาฯ กับ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยการสนับสนุนของบริษัท SHELL INTERNATIONAL และบริษัทเชลล์ในประเทศไทย ดำเนินการเมื่อปี ๒๕๔๑ เป็นโครงการต่อยอดที่ได้ประยุกต์จากโครงการนำร่องเพื่อการพัฒนาอาชีพเยาวชนในชนบทที่ได้ดำเนินการมาแล้ว แต่โครงการนี้ได้มุ่งเน้นอาชีพทางด้านเกษตรเป็นหลัก เพื่อทดลองกระบวนการรองรับเยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจซึ่งถูกเลิกจ้างงานในเมืองและต้องกลับสู่ชนบท ดำเนินการในพื้นที่ ๗ จังหวัด คือ เชียงราย พะเยา ตาก บุรีรัมย์ กาฬสินธุ์ ศรีสะเกษ และมหาสารคาม โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนที่มีอายุไม่เกิน ๒๕ ปีที่ถูกเลิกจ้างงานและต้องการกลับไปประกอบอาชีพอิสระในชนบท ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๕๐ คน

๕. โครงการส่งเสริมอาชีพเยาวชนในชนบทเป็นผู้ประกอบการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและวัสดุเหลือใช้

เป็นโครงการความร่วมมือระหว่าง สภาฯ กับ กรมประชาสงเคราะห์ ดำเนินการเมื่อปี ๒๕๔๓ เป็นการขยายผลและพัฒนาต่อยอดจากโครงการพัฒนาอาชีพเยาวชนเกษตร โดยได้จัดทำเป็นโครงการทดลองที่มุ่งเน้นการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร และวัสดุเหลือใช้ในพื้นที่เป็นหลัก ดำเนินการในพื้นที่ ๕ จังหวัด คือ บุรีรัมย์ มหาสารคาม ศรีสะเกษ กาฬสินธุ์ สุรินทร์ อำนาจเจริญ หนองคาย เลย และตาก โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนที่มีอายุไม่เกิน ๒๕ ปี ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๓๐ คน

๖. โครงการพัฒนาทางเลือกในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักเรียนในโรงเรียนชนบท

เป็นโครงการความร่วมมือระหว่าง สภาฯ กับ กระทรวงศึกษาธิการ โดยการสนับสนุนของบริษัท Lucent Technologies ดำเนินการเมื่อปี ๒๕๔๔ เป็นโครงการทดลองสร้างต้นแบบกระบวนการพัฒนาทางเลือกในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักเรียนในโรงเรียนชนบทโดยการแนะแนวเพื่อเป็นแนวทางให้กับสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเตรียมตัวเด็กเข้าสู่โลกของงานอาชีพอย่างเป็นระบบและครบวงจร กล่าวคือ มีกองทุนหมุนเวียนสนับสนุนให้ยืมประกอบอาชีพโดยไม่มีดอกเบี้ยแก่กลุ่มนักเรียนที่เรียนจบ ชั้น ม.๓ แล้วไม่เรียนต่อ สามารถประกอบอาชีพอิสระได้ทันที

โครงการนี้ได้ดำเนินการในพื้นที่ ๗ จังหวัด คือ เชียงราย พะเยา หนองคาย ขอนแก่น สุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้น ม.๒ ของโรงเรียนในสังกัด สพฐ. จำนวน ๕๑ โรงเรียน นักเรียนจำนวนทั้งสิ้น ๒,๐๕๑ คน

๗. โครงการกองทุนหมุนเวียนสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระของเยาวชนในชนบท

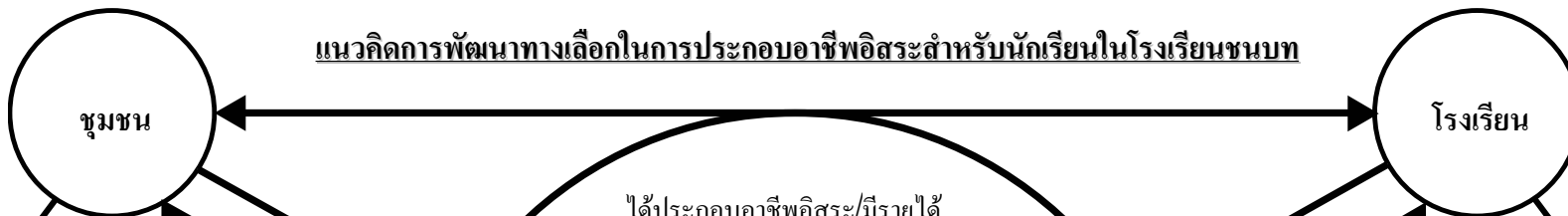
สภาฯ ได้จัดตั้งกองทุนหมุนเวียนสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระสำหรับเด็กและเยาวชนในชนบท เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการต่างๆกับสภาฯ ได้รับการสนับสนุนให้มีโอกาสในการประกอบอาชีพ โดยการให้ยืมเงินไปลงทุนประกอบอาชีพอิสระแบบไม่มีดอกเบี้ย กำหนดเวลาส่งใช้เงินคืนระยะยาวตามความเหมาะสมของประเภทและลักษณะอาชีพของเด็กและเยาวชนแต่ละคน รวม ๒ กองทุน เป็นเงินจำนวน ๓.๕ ล้านบาท ดังนี้

กองทุนที่ ๑ จำนวน ๒ ล้านบาท สำหรับเด็กและเยาวชนในชนบทที่อยู่นอกระบบการศึกษา ที่เข้าร่วมโครงการฯที่ ๑ - ๕ โดยการให้ยืมรายละไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท ซึ่งได้จ่ายเงินยืมจากกองทุนไปแล้ว จำนวน ๑.๕ ล้านบาท และได้มีเด็กและเยาวชนได้ทยอยส่งเงินยืมกลับคืนเข้ากองทุนแล้ว จำนวน ๔๒๔,๕๐๐ บาท

กองทุนที่ ๒ จำนวน ๑.๕ ล้านบาท สำหรับเด็กและเยาวชนในชนบทที่อยู่ในระบบการศึกษา ที่เข้าร่วมโครงการฯที่ ๖ โดยสภาฯได้ให้โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักเรียนกลุ่มด้อยโอกาสที่เรียนจบชั้น ม.๓ แล้ว ไม่มีโอกาสศึกษาต่อ โดยการให้ยืมเงินลงทุนประกอบอาชีพอิสระร่วมกับผู้ปกครองรายละไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ บาท มีกำหนดระยะเวลาส่งเงินคืนระยะยาวตามความเหมาะสมของประเภทและลักษณะอาชีพของเด็กแต่ละคน โดยได้โอนเงินให้กับกองทุนฯของแต่ละโรงเรียนไปแล้ว จำนวน ๑,๔๘๕,๐๐๐ บาท และกองทุนฯนี้ จะคงอยู่ไว้กับโรงเรียนเพื่อใช้ในการหมุนเวียนสำหรับนักเรียนในรุ่นต่อไป

จากวิวัฒนาการ ๑๒ ปี ในการดำเนินโครงการพัฒนาอาชีพเด็กและเยาวชนในชนบท ของสภาฯ มาอย่างต่อเนื่องดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น สภาฯจึงได้นำประสบการณ์ บทเรียน และองค์ความรู้ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการต่างๆ โดยรวบรวมข้อมูลนำมาพัฒนาและจัดทำเป็นต้นแบบสำหรับเผยแพร่ในรูปแบบของ "คู่มือ : กระบวนการดำเนินงานพัฒนาอาชีพเด็กและเยาวชนในชนบท" เล่มนี้ ซึ่งมีรายละเอียดและขั้นตอนในการดำเนินงานดังต่อไปนี้

แนวคิดการพัฒนาทางเลือกในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักเรียนในโรงเรียนชนบท

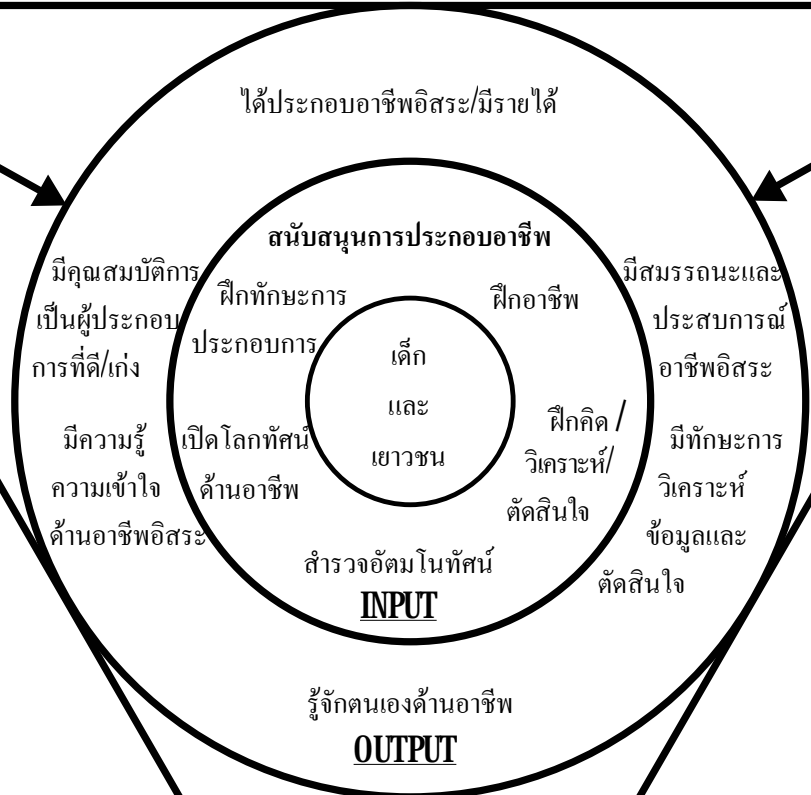

บทบาท

- ให้ข้อมูลอาชีพในชุมชน
- มีส่วนร่วมในกระบวนการฝึกอาชีพ/ทักษะการประกอบการ
- มีส่วนร่วมในการบริหารกองทุน
- สนับสนุน/รองรับผลผลิตของเด็กและเยาวชน

บทบาท

- เป็นแกนนำในกระบวนการระดมสรรพกำลัง/การจัดทำข้อมูลด้านอาชีพ
- จัดกระบวนการเปิดโลกทัศน์/ฝึกอาชีพ/ทักษะการประกอบการ
- มีส่วนร่วมในการบริหารกองทุน
- ติดตามประเมินผลการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชน

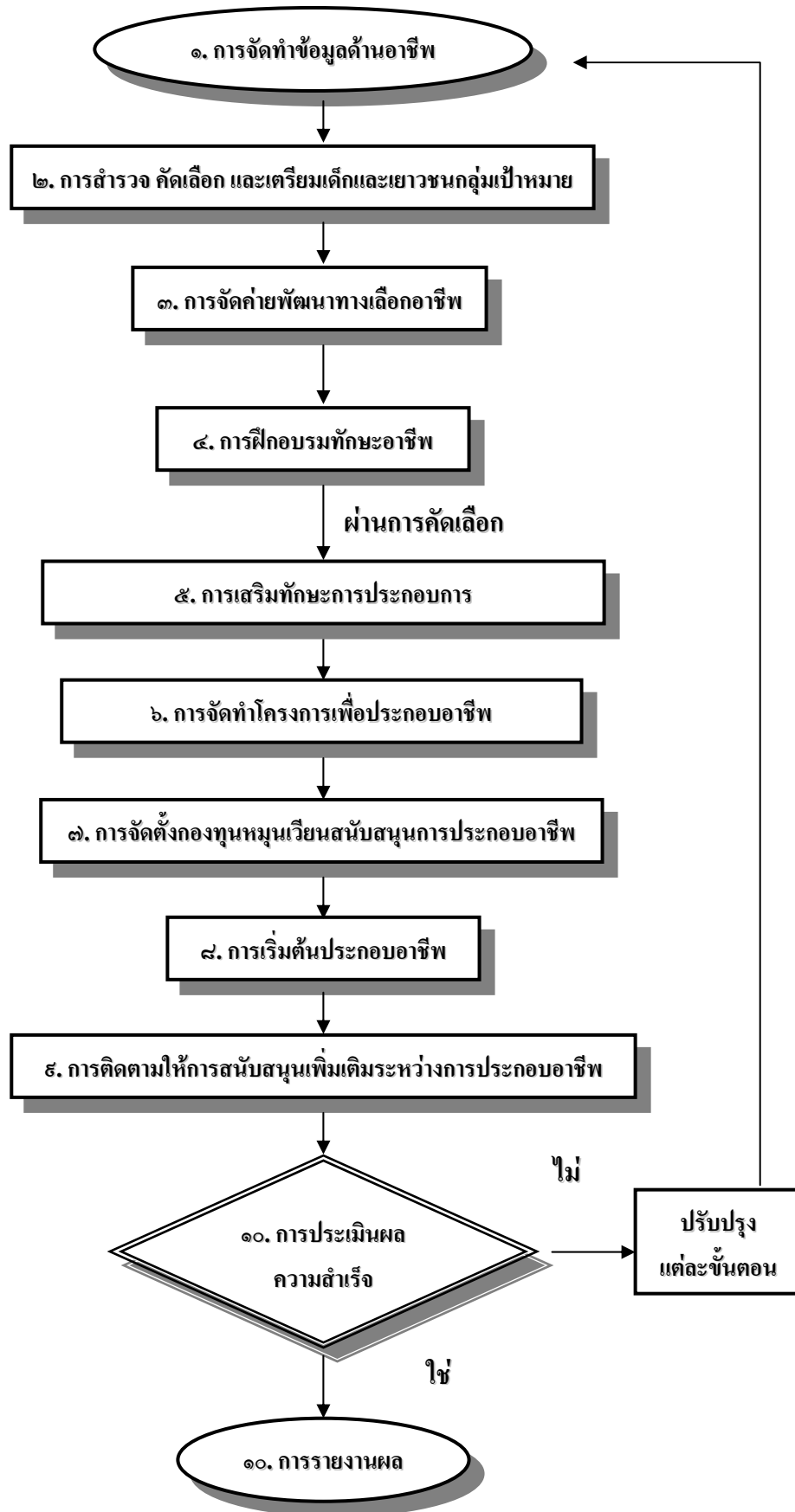

- ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของบุตร
- ค้ำประกันการยืมเงินของบุตร
- สนับสนุนการฝึกอาชีพของบุตร
- ยินยอม/สนับสนุนให้บุตรเข้าร่วมโครงการ

บทบาท

- ให้ความร่วมมือในการติดตามประเมินผล
- มีส่วนร่วมในการบริหารกองทุน
- มีส่วนร่วมในกระบวนการเปิดโลกทัศน์
- ให้ข้อมูลด้านอาชีพของครอบครัว

กระบวนการพัฒนาทางเลือกในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักเรียน ในโรงเรียนชนบท

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ ๑ การจัดทำข้อมูลด้านอาชีพ

คณะผู้ดำเนินการฯ ควรจัดเตรียมข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องทางด้านการพัฒนาอาชีพก่อนเริ่มกระบวนการ ซึ่งอย่างน้อยควรประกอบด้วยข้อมูล ๔ ด้าน ดังนี้

๑. **ข้อมูลด้านสถานศึกษา / สถานฝึกอบรมอาชีพ** ควรรวบรวมข้อมูลด้านสถานศึกษา / สถานฝึกอบรมอาชีพ ที่มีอยู่ในพื้นที่ ทั้งที่เป็นของภาครัฐ และภาคเอกชน ข้อมูลดังกล่าวควรประกอบด้วย ชื่อ สถานที่ตั้ง หลักสูตร / สาขาอาชีพที่สอน / ฝึกอบรม ระยะเวลาในการเรียน / การฝึก ค่าใช้จ่าย พื้นฐานความรู้เบื้องต้น การเตรียมตัวของผู้เข้าเรียน / ฝึกอบรม และคำแนะนำต่างๆ เป็นต้น
๒. **ข้อมูลด้านอาชีพอิสระของบุคคล / กลุ่มบุคคล** ควรรวบรวมข้อมูลด้านอาชีพอิสระของบุคคล / กลุ่มบุคคล ที่มีอยู่ในพื้นที่อย่างหลากหลาย โดยเฉพาะจากผู้ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระ ข้อมูลดังกล่าวควรประกอบด้วย ชื่อบุคคล / กลุ่ม ชนิดของอาชีพอิสระ การลงทุน รายได้ การตลาด การบริหารจัดการ ปัญหาต่างๆ ในการดำเนินงาน และคำแนะนำต่างๆ เป็นต้น
๓. **ข้อมูลด้านสถานประกอบการอาชีพอิสระรายย่อย** ควรรวบรวมข้อมูลด้านสถานประกอบการอาชีพอิสระรายย่อย ที่มีอยู่ในพื้นที่ หรือพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อให้เด็กและเยาวชน ได้ใช้เป็นแหล่งในการศึกษาดูงาน การฝึกอบรม การฝึกงาน ด้านอาชีพอิสระที่มีความหลากหลายจากของจริง ข้อมูลดังกล่าวควรประกอบด้วย ชื่อสถานประกอบการ ที่ตั้ง ประเภทของผลิตภัณฑ์ / ผลผลิต ชื่อบุคคลที่สามารถเป็นวิทยากร รายได้ การลงทุน การตลาด และคำแนะนำต่างๆ เป็นต้น
๔. **ข้อมูลด้านแหล่งเงินทุนสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระ** ควรรวบรวมข้อมูลแหล่งเงินทุนสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระ ทั้งของภาครัฐ ภาคเอกชน และกองทุนต่างๆ ในพื้นที่ที่มีวัตถุประสงค์ในการให้การสนับสนุน การประกอบอาชีพอิสระของเด็กและเยาวชนในชนบท ข้อมูลดังกล่าวควรประกอบด้วย ชื่อแหล่งทุน สถานที่และบุคคลที่ติดต่อได้ เงื่อนไขต่างๆ ที่แต่ละแหล่งทุน กำหนด เช่น วงเงินให้กู้ / ให้ยืม อัตราดอกเบี้ย การชำระคืน และข้อกำหนดอื่นๆ เป็นต้น

* ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ จะเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการนำมาใช้ในกระบวนการดำเนินงาน โดยเฉพาะในช่วงของการจัดค่ายพัฒนาทางเลือกอาชีพเพื่อเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย

(ดูแบบสำรวจข้อมูลด้านอาชีพ ทั้ง ๔ ด้าน ในภาคผนวก ๒)

ขั้นตอนที่ ๒ การสำรวจ คัดเลือก และเตรียมเด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย

การประกอบอาชีพอิสระ ถ้าจะให้ประสบผลสำเร็จอย่างมั่นคง จะต้องมีการเตรียมตัวที่ดีของผู้ที่จะเริ่มต้นประกอบอาชีพ การเตรียมตัวเด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมายให้มีความพร้อม จะช่วยให้เด็กและเยาวชน

เหล่านั้น มีความเข้าใจ และมั่นใจ ต่อการเริ่มต้นประกอบอาชีพ ดังนั้น คณะกรรมการฯ หรือคณะทำงานฯ ที่รับผิดชอบกระบวนการฯนี้ ควรดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. การตั้งคณะทำงาน เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดรายละเอียดกระบวนการในการสำรวจ คัดเลือกและเตรียมเด็กและเยาวชนเข้าร่วมกระบวนการพัฒนาอาชีพฯ เช่น คุณสมบัติของ เด็กและเยาวชนฯ วิธีการสำรวจ เกณฑ์ และวิธีการในการคัดเลือก ฯลฯ ทั้งนี้ ควรครอบคลุมทุกมิติ โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกระบวนการพัฒนาอาชีพเด็กและเยาวชนในชนบทฯ ที่ได้กำหนดไว้ด้วย
๒. การประชาสัมพันธ์ ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงทุกหมู่บ้านในพื้นที่ที่จะจัดดำเนินการกระบวนการพัฒนาอาชีพเด็กและเยาวชนฯ เพื่อให้ทุกคนได้รับทราบ รวมทั้งหน่วยงานต่างๆ ในท้องถิ่นได้รับทราบ
๓. กระบวนการในการคัดเลือกเด็กและเยาวชน ควรทำผ่านผู้นำชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน เช่น การประชุมผู้นำชุมชนและชาวบ้าน การเปิดรับสมัครเด็กและเยาวชนเข้าร่วมกระบวนการฯ การคัดเลือกฯ โดยการสัมภาษณ์ หรือทดสอบความตั้งใจเบื้องต้น
๔. การกลั่นกรองเพื่อคัดเลือกขั้นสุดท้ายก่อนตัดสินใจให้เข้าร่วมกระบวนการฯ โดยการทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างคณะทำงานฯ ครู ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองเด็กและเยาวชน และตัวของเด็กและเยาวชนเอง ซึ่งเป็นการตัดสินใจร่วมกันโดยไม่มีการบีบบังคับ

(ดูตัวอย่างแบบสำรวจคัดเลือกเด็กและเยาวชนฯ ในภาคผนวก ๓)

ขั้นตอนที่ ๓ การจัดค่ายพัฒนาทางเลือกอาชีพ

การจัดให้เด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการฯ ได้มาอยู่ค่ายพัฒนาทางเลือกอาชีพร่วมกัน* เพื่อให้ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันตามกระบวนการพัฒนาทางเลือกในการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่มีความจำเป็นมากในการเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชนเหล่านั้น โดยการใช้อุปกรณ์ที่ได้รวบรวมไว้ในขั้นตอนที่ ๑ มาใช้ ดังนั้น การจัดเตรียมกิจกรรมการอยู่ค่ายและเนื้อหาต่างๆ ควรมุ่งเน้นกระบวนการที่ให้เด็กและเยาวชนได้รู้จักคิดวิเคราะห์ และตัดสินใจด้วยตนเอง มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่สุจริต การเพิ่มคุณค่าและความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีความตระหนักรู้ว่า อาชีพคือวิถีของชีวิต และมองเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพอิสระ และมีความสามารถในการตัดสินใจและสร้างงานได้ด้วยตนเอง การอยู่ค่ายร่วมกันตามเวลาที่เหมาะสมกับกระบวนการพัฒนาทางเลือกอาชีพอิสระนั้น ควรเป็นระยะเวลา ๒ - ๓ วัน ซึ่งแล้วแต่ความพร้อมและความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

* ในการจัดค่ายเตรียมความพร้อมฯ ควรศึกษาตัวอย่างจากเอกสาร แผนการจัดกิจกรรม ค่ายเตรียมความพร้อมนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย โครงการพัฒนาทางเลือกในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับนักเรียนในโรงเรียนชนบท, สภาก่อการพัฒนาคณะเด็กและเยาวชนฯ , ตุลาคม ๒๕๔๖

ขั้นตอนที่ ๔ การฝึกอบรมทักษะอาชีพ

การฝึกอบรมทักษะอาชีพ เป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสทดลองปฏิบัติของจริง เพื่อเป็นการทดสอบความต้องการในการตัดสินใจของตนเอง ดังนั้น ควรนำข้อมูลด้านอาชีพที่ได้รวบรวมไว้ในขั้นตอนที่ ๑ และนำแบบสำรวจ คัดเลือก และเตรียมเด็กและเยาวชนในระหว่างการเข้าค่าย (แบบที่ ๒) และหลังจากจบกระบวนการค่ายแล้ว (แบบที่ ๓) มาใช้ในกระบวนการเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้ตัดสินใจเลือกอาชีพๆ จากนั้นจึงดำเนินการฝึกอบรมทักษะอาชีพตามที่แต่ละคนเลือก โดยสามารถดำเนินการได้ ๒ รูปแบบ คือ

๑. การฝึกอบรมทักษะอาชีพ สามารถดำเนินการได้ใน ๓ ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะที่ ๑ การจัดส่งเด็กและเยาวชนที่สนใจในอาชีพนั้นๆ ไปเข้ารับการฝึกอบรม หรือฝึกงานอาชีพ ณ สถานศึกษา / สถานฝึกอบรม / สถานประกอบการ / กลุ่มอาชีพ / บุคคล ๆ ตามช่วงเวลาที่เหมาะสมและข้อตกลงที่ได้ประสานงานกันไว้แล้ว

ลักษณะที่ ๒ การเชิญวิทยากรมาฝึกสอน / ฝึกอบรม ให้กับเด็กและเยาวชนในชุมชน โดยจัดเป็นกลุ่มอาชีพตามที่เด็กและเยาวชนแต่ละคนเลือก

ลักษณะที่ ๓ การจัดกิจกรรมอาชีพในชุมชน โดยมีผู้นำชุมชน / ผู้ปกครอง / ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างจริงจัง และให้เด็กและเยาวชนได้เข้าร่วมเพื่อเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และร่วมมีรายได้จากการทำกิจกรรมอาชีพนั้นๆ ซึ่งเป็นการออมเงินรายได้ไว้ลงทุนในส่วนของตนเองในภายหน้าด้วย

๒. การศึกษาดูงานด้านอาชีพ

โดยการจัดเด็กและเยาวชนเป็นกลุ่ม ตามประเภทและลักษณะของอาชีพที่แต่ละคนสนใจ และนำเขาเหล่านั้นไปศึกษาดูงานด้านอาชีพในพื้นที่ใกล้เคียง ตามที่ได้รวบรวมข้อมูลไว้ในขั้นตอนที่ ๑ เพื่อเปิดโลกทัศน์งานอาชีพให้กับเด็กและเยาวชนได้เห็นความหลากหลายของอาชีพอิสระ ซึ่งจะช่วยให้เป็นแรงกระตุ้นให้มีความสนใจและอยากประกอบอาชีพ เนื่องจากได้เห็นกับตาตัวเอง และหลังจากการศึกษาดูงานแล้ว ควรประชุมสรุปเพื่อทดสอบความคิด เมื่อเห็นว่าเด็กและเยาวชนคนใดมีความสนใจในอาชีพใดเป็นพิเศษ ควรพิจารณาสนับสนุนส่งไปฝึกอบรม / ฝึกงานอาชีพ ณ แหล่งนั้นๆ ต่อไป

ขั้นตอนที่ ๕ การเสริมทักษะการประกอบการ

ภายหลังจากที่เด็กและเยาวชนได้ผ่านการฝึกทักษะอาชีพตามที่ตนเองได้เลือก และมีความมั่นใจและความพร้อมในการที่จะเริ่มต้นประกอบอาชีพอิสระของตนเองแล้ว เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ต้องเข้าสู่กระบวนการเตรียมความพร้อมแบบเข้มข้น โดยคณะทำงานฯ จะต้องจัดฝึกอบรมทักษะที่จำเป็นให้กับเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้เป็นพิเศษ อย่างน้อย ๓ เรื่อง ดังนี้

๑. **ทักษะการประกอบการ** เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้และประสบการณ์ในด้านคุณสมบัติของผู้ประกอบการที่ดี การบริหารจัดการธุรกิจขนาดย่อม การจัดการด้านการตลาด การจัดการด้านการเงินและการบัญชี และการเรียนรู้ประสบการณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ
๒. **การวางแผนลงทุนประกอบอาชีพอย่างง่าย** เป็นการฝึกให้เด็กและเยาวชนรู้จักการวางแผนลงทุนเบื้องต้นว่าอาชีพอิสระที่ตนเองเลือกนั้น จะมีค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการลงทุนในเบื้องต้นเป็นค่าอะไรบ้าง และจะต้องรู้จักประมาณการรายได้ที่ตนเองจะได้รับจากการประกอบอาชีพดังกล่าวด้วย รวมทั้งการประเมินความเป็นไปได้ในการประสบความสำเร็จในการลงทุน
๓. **การจัดทำบัญชีอย่างง่าย** เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รู้จักการลงบัญชี รายรับ - รายจ่าย แบบง่ายๆ โดยการบันทึกบัญชีข้อมูลในการลงทุน และรายได้ที่เกิดขึ้น ตลอดระยะเวลาที่ทำการประกอบการประกอบอาชีพดังกล่าว เพื่อจะได้นำมาเป็นข้อมูลในการคำนวณค่าใช้จ่ายในการวางแผนลงทุนที่ถูกต้องในอนาคต นอกจากนี้ การฝึกลงบัญชีอย่างสม่ำเสมอ ยังเป็นการสร้างวินัยในการบริหารจัดการด้านการเงินในการประกอบอาชีพสำหรับตนเองอีกด้วย

(ดุรายละเอียดในภาคผนวก ๔)

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำโครงการเพื่อประกอบอาชีพ

ภายหลังจากที่เด็กและเยาวชน กลุ่มที่มีความพร้อมในการประกอบอาชีพ ได้ผ่านกระบวนการเสริมทักษะการประกอบการแล้ว แต่ละคนจะต้องนำข้อมูลประมาณการค่าใช้จ่ายในการลงทุน และประมาณการรายได้ที่ได้จากการฝึกวางแผนลงทุนประกอบอาชีพอย่างง่ายมาจัดทำโครงการ โดยการเขียนโครงการประกอบอาชีพอิสระฯ เพื่อเสนอขอรับเงินยืมในการลงทุนจากกองทุนหมุนเวียนที่ได้ตั้งไว้ในชุมชน โดยต้องระบุกำหนดเวลาในการส่งคืนเงินยืมไว้ในโครงการฯ ด้วย ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว ควรทยอยส่งคืนเป็นระยะตามช่วงเวลาของการมีรายได้จากการประกอบอาชีพนั้นๆ ตามที่แต่ละคนได้ประมาณการรายได้ไว้แล้วในแผนการลงทุนนั่นเอง

(ดุรายละเอียดในภาคผนวก ๔)

ขั้นตอนที่ ๗ การจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนสนับสนุนการประกอบอาชีพ

กองทุนหมุนเวียนสนับสนุนการประกอบอาชีพ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของการเริ่มต้นในการประกอบอาชีพอิสระของเด็กและเยาวชน เนื่องจากผลการศึกษาวิจัยพบว่าเด็กและเยาวชนในชนบทขาดโอกาสอย่างมากในการเข้าถึงแหล่งทุนต่างๆ ซึ่งมีเงื่อนไขมาก การสนับสนุนให้มีกองทุนหมุนเวียนสนับสนุนการประกอบอาชีพฯ เกิดขึ้นในชุมชนสามารถดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

๑. **จัดตั้งคณะกรรมการกองทุน** เพื่อทำหน้าที่ในการบริหารจัดการ “กองทุนหมุนเวียนสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระสำหรับเด็กและเยาวชนฯ” ซึ่งคณะกรรมการฯ ควรประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน กรรมการสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ครูแกนนำ ผู้นำชุมชน (ที่ชุมชนเคารพ

นับถือและยอมรับ) สมาชิก อบต. ตัวแทนกลุ่มอาชีพต่างๆ ในชุมชน ข้าราชการในพื้นที่ (ครู เกษตร พัฒนาการ ฯ) พระสงฆ์ หรือผู้นำศาสนา และตัวแทนกลุ่มเยาวชนในชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการ

๒. **จัดทำระเบียบกองทุน** คณะกรรมการกองทุนฯ ร่วมกันจัดทำระเบียบกองทุนฯ เพื่อใช้เป็นแนวทางและข้อปฏิบัติในการบริหารจัดการกองทุนฯ โดยร่วมกันพิจารณารายละเอียดให้ครอบคลุมเรื่องราวต่างๆ ตั้งแต่ วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งฯ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ หลักเกณฑ์ฯ เงื่อนไขต่างๆ การเบิกจ่ายเงินกองทุน การอนุมัติเงินยืม การจัดทำสัญญายืมเงิน การส่งใช้คืนเงินยืม ฯลฯ เป็นต้น
๓. **การระดมทุน / การจัดหาเงินเข้ากองทุน** การได้มาซึ่งเงินกองทุนนั้น มีวิธีการดำเนินการได้หลากหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับศักยภาพและความสามารถของคณะกรรมการกองทุนฯ เช่น การจัดกิจกรรมระดมทุนในรูปแบบต่างๆ (กลืน ผ้าป่า เงินบริจาค) การเสนอโครงการฯ ไปยังแหล่งทุนต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคธุรกิจ การออมเงินของสมาชิก การเชื่อมโยงกับแหล่งทุนต่างๆ ตามข้อมูลที่รวบรวมไว้ในขั้นตอนที่ ๑ (๔) เพื่อช่วยให้เยาวชนได้รับเงินลงทุนโดยตรงกับแหล่งทุนนั้นๆ ตามเงื่อนไขที่ทั้ง ๒ ฝ่ายยอมรับได้ เป็นต้น รวมทั้งเงินที่ได้คืนจากเด็กและเยาวชนที่ยืมไปลงทุนและส่งกลับคืนมาตามระยะเวลาที่กำหนด หรือการนำเงินกองทุนออกมาใช้เพื่อให้เกิดรายได้ เช่น นำมาซื้อวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนในการฝึกอาชีพและนำเอาผลผลิตที่ได้มาขายเพื่อเป็นรายได้เข้ากองทุน เช่น การฝึกอาชีพทำขนม/เครื่องดื่ม การฝึกอาชีพปลูกผักและเลี้ยงสัตว์ในโรงเรียน เป็นต้น

(ดูตัวอย่างระเบียบกองทุนฯ ในภาคผนวก ๕)

ขั้นตอนที่ ๘ การเริ่มต้นประกอบอาชีพ

เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกระบวนการพัฒนาทางเลือกอาชีพฯ และผ่านขั้นตอนที่ ๕ มาแล้ว เมื่อมีความพร้อมที่จะประกอบอาชีพโดยประสงค์ขอรับเงินยืมลงทุนจากกองทุนฯ จะต้องจัดทำโครงการประกอบอาชีพอิสระฯ เสนอต่อคณะกรรมการกองทุนฯ โดยโครงการฯ ที่เสนอจะต้องมีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์ตามเงื่อนไขและระเบียบที่กองทุนฯ กำหนดไว้ โดยเด็กและเยาวชนที่จะสามารถยืมเงินกองทุนฯ ได้คือเด็กและเยาวชนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ แล้วไม่ศึกษาต่อและต้องการประกอบอาชีพอิสระเป็นอันดับแรก และสามารถพิจารณาคัดเลือกเด็กและเยาวชนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ แล้วศึกษาต่อและต้องการประกอบอาชีพอิสระในระหว่างเรียนและเด็กและเยาวชนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ แล้วไม่ศึกษาต่อและต้องการประกอบอาชีพอิสระ เป็นลำดับต่อไปตามความเหมาะสม

โดยการยืมเงินกองทุนฯ จะต้องมี การพิจารณาที่รอบคอบเพื่อให้เงินที่เด็กและเยาวชนยืมไปประกอบอาชีพนั้นประสบความสำเร็จมากที่สุด โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

๑. การพิจารณาให้เด็กและเยาวชนยืมเงินประกอบอาชีพต้องมีผู้ปกครองร่วมรับทราบและร่วมในการรับผิดชอบในการคืนเงิน

๒. อาชีพที่เด็กและเยาวชนเลือกต้องเหมาะสมกับตนเองและท้องถิ่น มีความเสี่ยงน้อย และมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จสูง
 ๓. มีการกำหนดเพดานในการยืมเงินประมาณ ๑ หมื่นบาทต่อคน ถ้ามากกว่าที่กำหนดจะต้องพิจารณาเป็นกรณีพิเศษ
 ๔. มีการกำหนดระยะเวลาในการคืนเงิน โดยกำหนดตามลักษณะอาชีพ ระยะเวลามากที่สุดในการคืนเงินคือ 2 ปี
 ๕. เด็กและเยาวชนจะขอยืมเงินเป็นกลุ่ม หรือเป็นบุคคลก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสม
- เมื่อคณะกรรมการกองทุนฯพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว จะมีการทำสัญญาการยืมเงินและเบิกจ่ายเงินยืมให้กับเด็กและเยาวชน รวมทั้งมีการติดตามผลการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนต่อไป

(ตัวอย่างสัญญาการยืมเงิน ในภาคผนวก ๖)

ขั้นตอนที่ ๕ การติดตามให้การสนับสนุนเพิ่มเติมระหว่างการประกอบอาชีพ

กระบวนการติดตามให้การสนับสนุนเพิ่มเติม ระหว่างที่เด็กและเยาวชนดำเนินการประกอบอาชีพฯ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นหลังจากที่เด็กและเยาวชนได้เริ่มต้นไปประกอบอาชีพไปแล้วสักระยะหนึ่ง คณะกรรมการกองทุนฯ โดยครูแกนนำจะต้องมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อรับทราบความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรคต่างๆ การให้คำแนะนำและการสนับสนุนเพิ่มเติมอื่นๆ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกระตุ้นและติดตามการใช้เงินกองทุนฯให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ฯ ซึ่งช่วยให้ผู้ยืมเงินได้บรรลุผลความสำเร็จในการประกอบอาชีพฯ และสามารถส่งคืนเงินยืมให้กับกองทุนฯ เพื่อนำมาหมุนเวียนสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระแก่เด็กและเยาวชนในชุมชนรุ่นต่อไป

ขั้นตอนที่ ๑๐ การประเมินผลความสำเร็จ

การประเมินผล เป็นกระบวนการหนึ่งซึ่งช่วยในการติดตามผลและตรวจสอบการดำเนินงาน ซึ่งสามารถดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลายแตกต่างกันไป โดยอาจใช้วิธีการประเมินจากหน่วยงาน หรือ บุคคลภายนอก แต่สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การประเมินผลภายใน ซึ่งก็คือ การประเมินตนเอง เพราะการประเมินตนเอง จะช่วยให้ผู้ดำเนินงานโครงการฯ ได้ตรวจสอบว่าได้ดำเนินการไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ นอกจากนี้ ยังเป็นการช่วยให้ได้ค้นพบสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานที่ผ่านมาแล้ว และในระหว่างที่กำลังดำเนินการอยู่ รวมทั้ง การช่วยจัดปรับสิ่งที่ยังไม่ได้ดำเนินการและจะต้องดำเนินการต่อไป การออกแบบประเมินผล ความสำเร็จที่ดี ควรมีหัวข้อครบถ้วนและเรียงลำดับไปตาม ขั้นตอนกระบวนการดำเนินงาน ที่ได้วางไว้แล้วนั่นเอง

(ตัวอย่างแบบประเมินผลตนเอง ในภาคผนวก ๗)

ขั้นตอนที่ ๑๑ การรายงานผล

การรายงานผลการดำเนินงานฯ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินงานต่างๆ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสรุปผลการดำเนินงานส่งให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด (Stakeholders) ได้รับทราบ รวมทั้งเป็นเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานต่อ และผู้สนใจในการให้การสนับสนุน การเชื่อมโยง และการพัฒนาต่อยอดเพื่อก่อให้เกิดการพึ่งตัวเองได้ของชุมชนเป้าหมายด้วยความยั่งยืนต่อไป การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานที่ดี ควรประกอบด้วย

๑. ผลที่ได้รับจากการดำเนินงานทั้งหมด (รวมทั้งที่นอกเหนือจากวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้แต่เดิม)
๒. ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการฯ ในระดับต่างๆ ทั้งด้านบวก และด้านลบ
๓. บทเรียนที่ได้รับจากการดำเนินงาน โดยจัดทำในลักษณะของการถอดบทเรียนอย่างเป็นขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มต้น จนถึงสิ้นสุดการดำเนินงาน
๔. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข และแนวทาง วิธีการที่จะก่อให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินการต่อไป

ภาคผนวก ๑

**ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ / ล้มเหลว
ของกิจกรรมการฝึกอาชีพเยาวชน**

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ / ล้มเหลว ของกิจกรรมการฝึกอาชีพเยาวชน *
(๕ ปัจจัย)

ปัจจัยที่มาจากตัวเยาวชนเอง ๓ ปัจจัย คือ

- ๑ . ความมุ่งมั่นจริงจังในการเข้ารับการอบรมในอาชีพนั้นๆ
- ๒ . ความเชื่อมั่นตัวเองในความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมอาชีพนั้นๆ
- ๓ . ความเป็นผู้นำของเยาวชน

ปัจจัยที่มาจากการสนับสนุนของหน่วยงานดำเนินการ ๓ ปัจจัย คือ

- ๑ . การได้รับการสนับสนุนให้มีโอกาสได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะเพิ่มเติมหลังจากฝึกอบรม
- ๒ . การได้รับเงินทุนสนับสนุนในการลงทุนประกอบการเบื้องต้น
- ๓ . การได้รับการติดตามผลการประกอบอาชีพ การให้คำแนะนำ และสนับสนุนเพิ่มเติม

ปัจจัยที่มาจากการสนับสนุนของผู้เกี่ยวข้องกับเยาวชน ๑ ปัจจัย คือ

- ๑ . การสนับสนุนจากพ่อแม่ หรือผู้ปกครองของเยาวชนเหล่านั้น

ปัจจัยที่มาจากอุปสงค์และอุปทานในกลไกของระบบเศรษฐกิจ ๑ ปัจจัย คือ

- ๑ . การตลาดที่จะรองรับผลผลิตจากกิจกรรมที่เยาวชนเหล่านั้นจะยอมรับ

ปัจจัยที่มาจากปัจจัยที่เป็นพื้นฐานในการผลิต ๑ ปัจจัย คือ

- ๑ . ความมีพร้อมของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต

* ศึกษาวิจัยในนามสภาองค์การพัฒนาเด็กและเยาวชนฯ โดย สมบัติ วงศ์ศรีรัตน์ และ ไสว โโอกะตม , การสำรวจองค์การพัฒนาอาชีพเยาวชนชนบท และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและล้มเหลว เฉพาะกิจกรรมการฝึกอาชีพพระยะสั้น , เมษายน ๒๕๓๗

ภาคผนวก ๒

แบบสำรวจและบันทึกข้อมูลด้านอาชีพ

- ข้อมูลด้านสถานศึกษา/สถานฝึกอบรมอาชีพ
- ข้อมูลด้านอาชีพอิสระของบุคคล/กลุ่มบุคคล
- ข้อมูลด้านสถานประกอบการอาชีพอิสระรายย่อย
- ข้อมูลด้านแหล่งเงินทุนสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระ

แบบสำรวจและบันทึกข้อมูลด้านอาชีพ
แบบที่ ๑ ข้อมูลด้านสถานศึกษา/สถานฝึกอบรมอาชีพ

ชื่อสถานศึกษา/สถานฝึกอาชีพ
ที่อยู่/สถานที่ตั้ง
อำเภอจังหวัด.....รหัสไปรษณีย์
โทรศัพท์ โทรสาร อีเมล
ชื่อบุคคลที่ติดต่อได้ตำแหน่ง

โปรดทำเอกสาร/รายละเอียดแนบ โดยระบุข้อมูลสำคัญ ดังนี้

- หลักสูตรที่เปิดสอน/ฝึกอบรม ด้านอาชีพ มีอะไรบ้าง
- ระยะเวลาเรียน/ฝึกอบรม ในแต่ละวิชา/อาชีพ
- ช่วงระยะเวลาที่เปิดรับสมัครในแต่ละหลักสูตรที่เปิดสอน/ฝึกอบรม
- ระยะเวลาเรียน/ฝึกอบรม ในแต่ละหลักสูตร
- จำนวนที่เปิดรับในแต่ละหลักสูตร/แต่ละรุ่น
- คุณสมบัติเบื้องต้นของผู้สมัครเข้าเรียน/ฝึกอบรม ในแต่ละหลักสูตร
- ค่าใช้จ่ายในการเรียน/ฝึกอบรม ในแต่ละหลักสูตร
- การให้ทุนการศึกษา/ฝึกอบรม หรือทุนอุดหนุน(ถ้ามี) และเงื่อนไขในการขอรับทุน
- ที่พักสำหรับผู้เรียน/ฝึกอบรม , ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่พัก อาหาร
- รายละเอียดและเงื่อนไขเพิ่มเติมอื่นๆที่สถานศึกษา/สถานฝึกอาชีพ ต้องการให้รับทราบ

แบบสำรวจและบันทึกข้อมูลด้านอาชีพ
แบบที่ ๒ ข้อมูลด้านอาชีพอิสระของบุคคล / กลุ่มบุคคล

ชื่อบุคคล / ชื่อกลุ่ม

ที่อยู่ / สถานที่ตั้ง

อำเภอจังหวัดรหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์ โทรสาร อีเมล

ชื่อบุคคลที่ติดต่อได้.....ตำแหน่ง

รายละเอียดข้อมูลที่สำคัญ ดังนี้

- ประเภทของอาชีพ
- ชนิดของผลิตภัณฑ์ / ผลผลิต
- จำนวนแรงงานที่ใช้ (หญิง.....คน / ชาย.....คน)
- ทักษะ / ความรู้พื้นฐาน ของแรงงานที่ใช้
- เงินลงทุนในการประกอบการเบื้องต้น
- เงินทุนหมุนเวียนในการประกอบการในแต่ละปี / แต่ละรุ่นหรือรอบการผลิต
- แหล่งเงินทุนที่ใช้ และเงื่อนไขที่แหล่งทุนกำหนด
- รายได้ของการดำเนินการต่อปี / ต่อรุ่นหรือรอบการผลิต และผลกำไรที่ได้รับ
- ตลาดรองรับผลผลิต / การจำหน่าย
- คำแนะนำสำหรับเด็กและเยาวชนที่สนใจในการประกอบอาชีพนี้

- สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ และยินดีรับเยาวชนเข้ารับการฝึกอาชีพข้างต้น
จำนวน.....คน (ชาย.....คน / หญิงคน)
ระยะเวลาในการฝึก.....เดือน / วัน เริ่มได้ตั้งแต่
- ไม่สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ และไม่สามารถรับเยาวชนเข้ารับการฝึกอาชีพนี้ได้
เนื่องจาก

แบบสำรวจและบันทึกข้อมูลด้านอาชีพ
แบบที่ ๓ ข้อมูลด้านสถานประกอบการอาชีพอิสระรายย่อย

ชื่อสถานประกอบการ

ที่อยู่/ สถานที่ตั้ง

อำเภอจังหวัดรหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์ โทรสาร อีเมล

ชื่อบุคคลที่ติดต่อได้.....ตำแหน่ง

รายละเอียดข้อมูลที่สำคัญ ดังนี้

- ประเภทของธุรกิจ / กิจกรรมที่ดำเนินการ
- ลักษณะงาน
- จำนวนแรงงานที่ใช้ (หญิง.....คน / ชาย.....คน)
- ทักษะ / ความรู้พื้นฐาน ของแรงงานที่ใช้
- เงินลงทุนในการประกอบการเบื้องต้น
- เงินทุนหมุนเวียนในการประกอบการในแต่ละปี / แต่ละรุ่นหรือรอบการผลิต
- แหล่งเงินทุนที่ใช้ และเงื่อนไขที่แหล่งทุนกำหนด
- รายได้ของการดำเนินการต่อปี / ต่อรุ่นหรือรอบการผลิต และผลกำไรที่ได้รับ
- ตลาดรองรับผลผลิต / การจำหน่าย
- คำแนะนำสำหรับเด็กและเยาวชนที่สนใจในการประกอบอาชีพนี้

สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ และยินดีรับเยาวชนเข้ารับการฝึกงาน

จำนวน.....คน (ชาย.....คน / หญิงคน)

ระยะเวลาในการฝึก.....เดือน / วัน เริ่มได้ตั้งแต่

ไม่สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ และไม่สามารถรับเยาวชนเข้ารับการฝึกงานได้

เนื่องจาก

แบบสำรวจและบันทึกข้อมูลด้านอาชีพ
แบบที่ ๔ ข้อมูลด้านแหล่งเงินทุนสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระ

ชื่อแหล่งทุน

ที่อยู่/ สถานที่ตั้ง

อำเภอจังหวัดรหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์ โทรสาร อีเมล

ชื่อบุคคลที่ติดต่อได้.....ตำแหน่ง

ประเภทของเงินทุน

- ใ้กู้
- ใ้ยืมโดยไม่มีดอกเบี้ย
- ใ้เปล่า
- อื่นๆ (ระบุ)

รายละเอียดข้อมูลที่สำคัญ ดังนี้

- คุณสมบัติของผู้ขอใช้บริการ
- วงเงินที่ใ้.....สูงสุด
- การค้ำประกัน
- อัตราดอกเบี้ย
- การขำคั้น
- เงื่อนไขอื่นๆที่แต่ละแหล่งทุนกำหนด

ภาคผนวก ๓

แบบสำรวจ คัดเลือก และเตรียมเด็กและเยาวชน

- ความต้องการและประสบการณ์เดิมของเด็กและเยาวชนก่อนการเข้าค่าย
 - ความต้องการของเด็กและเยาวชนระหว่างการเข้าค่าย
 - ความต้องการของเด็กและเยาวชนหลังการเข้าค่าย

แบบสำรวจ คัดเลือก และเตรียมเด็กและเยาวชน

แบบที่ ๑ สำรวจความต้องการและประสบการณ์เดิมของเด็กและเยาวชนก่อนการเข้าค่าย

ชื่อนามสกุลชื่อเล่น

วัน / เดือน / ปี เกิดอายุ.....ปี.....เดือน วุฒิกการศึกษา

บ้านเลขที่..... หมู่ที่ ชื่อบ้านตำบล

อำเภอจังหวัด.....รหัสไปรษณีย์

ชื่อบิดา/ มารดา/ ผู้ปกครองอายุ ปี

อาชีพปัจจุบัน รายได้เฉลี่ย.....บาท / เดือน (ปี)

ความสัมพันธ์กับเด็กและเยาวชน(กรณีที่ไม่ใช่บิดา-มารดา)

มีพี่น้องร่วม บิดา-มารดาคน เป็นชาย.....คน เป็นหญิงคน ข้าพเจ้าเป็นคนที่

เคยได้รับการฝึกทักษะอาชีพ

สถานที่ฝึก..... ระยะเวลาการฝึกเดือน / วัน

เมื่อวันที่ วุฒิบัตรที่ได้รับ

นอกเหนือจากทักษะอาชีพที่เคยเข้ารับการฝึกมาแล้วข้างต้น ข้าพเจ้ายังมีทักษะเฉพาะด้านทางอาชีพอื่นๆอีก

ดังนี้

..... โดยได้รับการถ่ายทอดจาก.....

..... โดยได้รับการถ่ายทอดจาก.....

ปัจจุบันข้าพเจ้ามีเงินออม ประเภท.....จำนวนเงิน.....บาท

ระยะเวลาในการเก็บออมเงินดังกล่าว ปีเดือน

ปัจจุบัน ข้าพเจ้า และ บิดา-มารดา / ผู้ปกครอง มีทรัพยากรบางส่วนที่สามารถนำมาใช้เป็นทุนสนับสนุนการ

ประกอบอาชีพอิสระตามที่ข้าพเจ้าสนใจ ดังนี้

.....มูลค่าประมาณบาท

.....มูลค่าประมาณบาท

.....มูลค่าประมาณบาท

แบบสำรวจ คัดเลือก และเตรียมเด็กและเยาวชน
แบบที่ ๒ สำรวจความต้องการของเด็กและเยาวชนในระหว่างการเข้าค่าย

ชื่อนามสกุลชื่อเล่น

วัน / เดือน / ปี เกิดอายุ.....ปี.....เดือน วุฒิการศึกษา

บ้านเลขที่..... หมู่ที่ ชื่อบ้านตำบล

อำเภอจังหวัด.....รหัสไปรษณีย์

ความคาดหวังของข้าพเจ้า ในการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายพัฒนาทางเลือกอาชีพฯ ในครั้งนี้ คือ

- ๑
- ๒
- ๓

อาชีพอิสระที่ตัวข้าพเจ้า ชอบมากและใฝ่ฝัน อยากจะทำมากที่สุด เรียงลำดับ ๓ อาชีพ คือ

- ๑ . อาชีพ
- ๒ . อาชีพ
- ๓ . อาชีพ

อาชีพอิสระที่ตัวข้าพเจ้า อยากทำมากที่สุด แต่ทำไม่ได้ คือ

สาเหตุเพราะ

ถ้าตัวข้าพเจ้า ได้มีโอกาสเลือกประกอบอาชีพอิสระตามที่ชอบแล้ว รายได้จากการประกอบอาชีพดังกล่าว ที่ข้าพเจ้า รู้สึกพอใจ โดยไม่ทำให้เลิกล้มความตั้งใจในการประกอบอาชีพนี้ คือรายได้จำนวนประมาณ

.....บาท (ต่อ เดือน / ปี / ฤดูกาลผลิต)

แบบสำรวจ คัดเลือก และเตรียมเด็กและเยาวชน
แบบที่ ๓ สำรวจความต้องการของเด็กและเยาวชนภายหลังการเข้าค่าย

ชื่อนามสกุลชื่อเล่น

วัน / เดือน / ปี เกิดอายุ.....ปี.....เดือน วุฒิการศึกษา

บ้านเลขที่..... หมู่ที่ ชื่อบ้านตำบล

อำเภอจังหวัด.....รหัสไปรษณีย์

ข้าพเจ้า ได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายพัฒนาทางเลือกอาชีพฯ ในครั้งนี้ ดังนี้

- ๑
- ๒
- ๓

ข้าพเจ้า สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพอิสระที่ต้องการ ได้ ไม่ได้

อาชีพอิสระที่ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือก คือ

เหตุผลในการเลือก คือ

.....

เหตุผลที่เลือกไม่ได้ คือ

เพื่อให้อาชีพอิสระที่ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกแล้ว สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นจริง นอกเหนือจากปัจจัย / ทรัพยากรเดิมบางส่วนที่ข้าพเจ้าและครอบครัวมีอยู่แล้ว (ตามที่ได้แจ้งไว้ในแบบที่ ๑) ข้าพเจ้ายังต้องการ
ขอรับการช่วยเหลือ / การสนับสนุน เพิ่มเติม ดังนี้

- ๑
- ๒
- ๓
- ๔
- ๕

ภาคผนวก ๔

- การวางแผนลงทุน
- การเขียนโครงการ
- การจัดทำบัญชีอย่างง่าย

(ตัวอย่าง)

การวางแผนการลงทุนและประมาณการรายได้

ชื่อผู้ประกอบอาชีพ.....อายุ.....ปี
ที่อยู่

อาชีพที่เลือก(เลี้ยงเป็ดเทศพันธุ์บาวารี).....

จำนวนเงินที่เสนอขอยืมจากกองทุน..... ๖,๕๐๐บาท (ส่งคืนภายใน... ๒๔ เดือน

แผนการลงทุน / ประมาณการรายได้ / การส่งชำระเงินยืมคืนให้กับกองทุน

เดือน / ปี	ประมาณการรายจ่าย		ประมาณการรายรับ		จำนวนเงิน ที่จะชำระคืน
	รายการ	จำนวนเงิน	รายการ	จำนวนเงิน	
ค.ค. ๔๗	ซื้ออุปกรณ์เลี้ยงเป็ด	๑,๒๐๐ บาท	-	-	-
	ซื้อลูกเป็ด ๕๐ ตัว	๑,๒๕๐ บาท			
	ซื้อฟ้อ/แม่พันธุ์เป็ด	๑,๘๐๐ บาท			
	ซื้อหัวอาหารเป็ด	๑,๐๐๐ บาท			
	ซื้อยาและวัคซีน	๑๐๐ บาท			
พ.ย. ๔๗	ซื้อลูกเป็ดเพิ่ม ๕๐ ตัว	๑,๒๕๐ บาท	-	-	-
	ซื้อหัวอาหารเป็ด	๑,๐๐๐ บาท			
ธ.ค. ๔๗	ซื้อลูกเป็ดเพิ่ม ๕๐ ตัว	๑,๒๐๐ บาท	ขายเป็ด ๔๕ ตัว	๖,๕๐๐ บาท	-
	ซื้อหัวอาหารเป็ด	๒,๐๐๐ บาท			
ม.ค. ๔๘	ซื้อลูกเป็ดเพิ่ม ๕๐ ตัว	๑,๒๐๐ บาท	ขายเป็ด ๔๕ ตัว	๖,๕๐๐ บาท	-
	ซื้อหัวอาหารเป็ด	๑,๐๐๐ บาท			
ก.พ. ๔๘	ซื้อลูกเป็ดเพิ่ม ๕๐ ตัว	๑,๒๐๐ บาท	ขายเป็ด ๔๕ ตัว	๖,๕๐๐ บาท	-
	ซื้อหัวอาหารเป็ด	๒,๐๐๐ บาท	ขายลูกเป็ด ๑๐๐ ตัว	๒,๐๐๐ บาท	
	ซื้อยาและวัคซีน	๕๐๐ บาท			
มี.ค. ๔๘	ซื้อลูกเป็ดเพิ่ม ๕๐ ตัว	๑,๒๐๐ บาท	ขายเป็ด ๘๐ ตัว	๑๒,๐๐๐ บาท	๑,๕๐๐ บาท
	ซื้อหัวอาหารเป็ด	๒,๐๐๐ บาท			
เม.ย. ๔๘	ซื้อหัวอาหารเป็ด	๓,๐๐๐ บาท	ขายเป็ด ๘๐ ตัว	๗,๕๐๐ บาท	-
พ.ค. ๔๘	ซื้อหัวอาหารเป็ด	๓,๐๐๐ บาท	ขายเป็ด ๗๐ ตัว	๖๐๐ บาท	-
			ขายลูกเป็ด ๓๐ ตัว	๑๐,๕๐๐ บาท	
มิ.ย. ๔๘	ซื้อหัวอาหารเป็ด	๕,๐๐๐ บาท	ขายลูกเป็ด ๕๐ ตัว	๑,๐๐๐ บาท	-
	ซื้อยาและวัคซีน	๕๐๐ บาท			
ก.ค. ๔๘	ซื้อหัวอาหารเป็ด	๕,๐๐๐ บาท	ขายลูกเป็ด ๕๐ ตัว	๑,๐๐๐ บาท	-
ส.ค. ๔๘	ซื้อหัวอาหารเป็ด	๕,๐๐๐ บาท	ขายเป็ด ๗๐ ตัว	๑๐,๕๐๐ บาท	-
ก.ย. ๔๘	ซื้อหัวอาหารเป็ด	๕,๐๐๐ บาท	ขายเป็ด ๗๐ ตัว	๑๐,๕๐๐ บาท	๑,๕๐๐ บาท
ค.ค. ๔๘	ซื้อหัวอาหารเป็ด	๕,๐๐๐ บาท	ขายเป็ด ๗๐ ตัว	๑๐,๕๐๐ บาท	-
	ซื้อยาและวัคซีน	๕๐๐ บาท			
พ.ย. ๔๘	ซื้อหัวอาหารเป็ด	๕,๐๐๐ บาท	ขายลูกเป็ด ๕๐ ตัว	๑,๐๐๐ บาท	-

เดือน / ปี	ประมาณการรายจ่าย		ประมาณการรายรับ		จำนวนเงิน ที่จะชำระคืน
	รายการ	จำนวนเงิน	รายการ	จำนวนเงิน	
ธ.ค. ๔๘	ซื้อหัวอาหารเป็ด ซื้อยาและวัคซีน	๕,๐๐๐ บาท ๕๐๐ บาท	ขายลูกเป็ด ๕๐ ตัว	๑,๐๐๐ บาท	-
ม.ค. ๔๙	ซื้อหัวอาหารเป็ด	๕,๐๐๐ บาท	ขายเป็ด ๗๐ ตัว	๑๐,๕๐๐ บาท	-
ก.พ. ๔๙	ซื้อหัวอาหารเป็ด	๕,๐๐๐ บาท	ขายเป็ด ๗๐ ตัว	๑๐,๕๐๐ บาท	-
มี.ค. ๔๙	ซื้อหัวอาหารเป็ด	๕,๐๐๐ บาท	ขายเป็ด ๗๐ ตัว	๑๐,๕๐๐ บาท	๑,๕๐๐ บาท
เม.ย. ๔๙	ซื้อหัวอาหารเป็ด ซื้อยาและวัคซีน	๕,๐๐๐ บาท ๕๐๐ บาท	ขายลูกเป็ด ๕๐ ตัว ขายเป็ด ๗๐ ตัว	๑,๐๐๐ บาท ๑๐,๕๐๐ บาท	-
พ.ค. ๔๙	ซื้อหัวอาหารเป็ด	๕,๐๐๐ บาท	ขายเป็ด ๗๐ ตัว	๑๐,๕๐๐ บาท	-
มิ.ย. ๔๙	ซื้อหัวอาหารเป็ด	๕,๐๐๐ บาท	ขายเป็ด ๗๐ ตัว	๑๐,๕๐๐ บาท	-
ก.ค. ๔๙	ซื้อหัวอาหารเป็ด	๕,๐๐๐ บาท	ขายเป็ด ๗๐ ตัว	๑๐,๕๐๐ บาท	-
ส.ค. ๔๙	ซื้อหัวอาหารเป็ด	๕,๐๐๐ บาท	ขายเป็ด ๑๐๐ ตัว	๑๕,๐๐๐ บาท	-
ก.ย. ๔๙	ซื้อหัวอาหารเป็ด	๕,๐๐๐ บาท	ขายเป็ด ๑๐๐ ตัว ขายลูกเป็ด ๕๐ ตัว	๑๕,๐๐๐ บาท ๑,๐๐๐ บาท	๒,๐๐๐ บาท
	รวม	๑๐๗,๗๗๐ บาท	รวม	๑๙๓,๑๐๐ บาท	รวม ๖,๕๐๐ บาท

(ลงชื่อ) (ผู้ยืมเงิน)
 (.....)
 วันที่

(ตัวอย่าง)
แบบฟอร์มการเขียนโครงการ

โครงการ.....

บทนำ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หลักการและเหตุผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

วัตถุประสงค์ของโครงการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เป้าหมายของโครงการ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

วิธีดำเนินการ

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....

ระยะเวลาดำเนินการ

.....
.....
.....

งบประมาณที่ต้องใช้

จำนวนทั้งสิ้น.....บาท แยกตามรายการดังนี้

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....

โดยขอรับการสนับสนุนจากกองทุน.....จำนวน.....บาท

ของตนเองมีสมบัติ จำนวน.....บาท

สถานที่ดำเนินการ

.....
.....
.....

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

.....
.....
.....

ผู้รับผิดชอบโครงการ

.....
.....
.....

ที่ปรึกษาโครงการ

.....
.....
.....

ผู้เสนอโครงการ

.....
.....
.....

ผู้ร่วมโครงการ

.....
.....
.....

เอกสารที่แนบมากับโครงการ

- 1.....
- 2.....
- 3.....

(ให้ปรับประยุกต์แบบฟอร์มให้เหมาะสมกับกิจกรรมอาชีพของเด็กและเยาวชน)

(ตัวอย่าง)
การทำบัญชีรายจ่าย

ชื่อผู้ประกอบการอาชีพ.....อายุ.....ปี
 ที่อยู่.....
 อาชีพที่เลือก(เลี้ยงเป็ดเทศพันธุ์บาวารี).....
 จำนวนเงินที่เสนอขอยืมจากกองทุน..... ๖,๕๐๐บาท (ส่งคืนภายใน... ๒๔ เดือน.....)

บัญชีรายจ่าย

วัน เดือน ปี	รายการ	ค่าวัสดุ	ค่าพันธุ์	ค่าอาหาร	ค่ายา	รวม
๒ ต.ค.๔๗	ซื้อวัสดุอุปกรณ์	๑,๒๐๐	-	-	-	๑,๒๐๐
๑๐ ต.ค.๔๗	ซื้อพ่อ-แม่พันธุ์เป็ด	-	๑,๘๐๐	-	-	๑,๘๐๐
๑๐ ต.ค.๔๗	ซื้อหัวอาหาร	-	-	๑,๐๐๐	-	๑,๐๐๐
๑๐ ต.ค.๔๗	ซื้อวัคซีนและยา	-	-	-	๑๐๐	๑๐๐
	รวมเดือนนี้	๑,๒๐๐	๓,๐๕๐	๑,๐๐๐	๑๐๐	๕,๓๕๐
	รวมตั้งแต่ต้นปี	๑,๒๐๐	๓,๐๕๐	๑,๐๐๐	๑๐๐	๕,๓๕๐
๑ พ.ย.๔๗	ยอดยกมา	-	-	-	-	๕,๓๕๐
๑๐ พ.ย.๔๗	ซื้อลูกเป็ด ๕๐ ตัว	-	๑,๒๕๐	-	-	๑,๒๕๐
๑๐ พ.ย.๔๗	ซื้อหัวอาหาร	-	-	๑,๐๐๐	-	๑,๐๐๐
	รวมเดือนนี้	-	๑,๒๕๐	๑,๐๐๐	-	๒,๒๕๐
	รวมตั้งแต่ต้นปี	๑,๒๐๐	๔,๓๐๐	๒,๐๐๐	๑๐๐	๗,๖๐๐
๑ ธ.ค. ๔๗	ยอดยกมา	-	-	-	-	๗,๖๐๐
๑๕ ธ.ค.๔๗	ซื้อลูกเป็ด ๕๐ ตัว	-	๑,๒๐๐	-	-	๑,๒๐๐
๑๕ ธ.ค.๔๗	ซื้อหัวอาหาร	-	-	๒,๐๐๐	-	๒,๐๐๐
	รวมเดือนนี้	-	๑,๒๐๐	๒,๐๐๐	-	๓,๒๐๐
	รวมตั้งแต่ต้นปี	๑,๒๐๐	๕,๕๐๐	๔,๐๐๐	๑๐๐	๑๑,๒๐๐
๑ ม.ค.๔๘	ยอดยกมา	-	-	-	-	๑๑,๒๐๐

หมายเหตุ ให้บันทึกบัญชีต่อไปเรื่อยๆ จนจบกิจกรรมการประกอบอาชีพฯ

(ตัวอย่าง)
การทำบัญชีรายรับ

ชื่อผู้ประกอบการอาชีพ.....อายุ.....ปี
 ที่อยู่
 อาชีพที่เลือก(เลี้ยงเป็ดเทศพันธุ์บาบารี).....
 จำนวนเงินที่เสนอขอยืมจากกองทุน..... ๖,๕๐๐บาท (ส่งคืนภายใน... ๒๔ เดือน)

บัญชีรายรับ

วัน เดือน ปี	รายการ	รายรับจากกิจการ	รายได้อื่น	รวม(บาท)
๒๐ ธ.ค.๔๗	ขายเป็ด ๔๕ ตัว	๖,๕๐๐	-	๖,๕๐๐
	รวมเดือนนี้	๖,๕๐๐	-	๖,๕๐๐
	รวมตั้งแต่ต้นปี	๖,๕๐๐	-	๖,๕๐๐
๑ ม.ค. ๔๘	ยอดยกมา	-	-	๖,๕๐๐
๑๐ ม.ค.๔๘	ขายเป็ด ๔๕ ตัว	๖,๕๐๐	-	๑๓,๐๐๐
	รวมเดือนนี้	๖,๕๐๐	-	๖,๕๐๐
	รวมตั้งแต่ต้นปี	๑๓,๐๐๐	-	๑๙,๕๐๐
๑ ก.พ.๔๘	ยอดยกมา	-	-	๑๙,๕๐๐
๑๒ ก.พ.๔๘	ขายเป็ด ๔๕ ตัว	๖,๕๐๐	-	๒๖,๐๐๐
๑๔ ก.พ.๔๘	ขายลูกเป็ด ๑๐๐ ตัว	๒,๐๐๐	-	๒๘,๐๐๐
	รวมเดือนนี้	๘,๕๐๐	-	๘,๕๐๐
	รวมตั้งแต่ต้นปี	๒๑,๕๐๐	-	๒๘,๐๐๐
๑ มี.ค.๔๘	ยอดยกมา	-	-	๒๘,๐๐๐

หมายเหตุ ให้บันทึกบัญชีต่อไปเรื่อยๆ จนจบกิจกรรมการประกอบอาชีพฯ

(ตัวอย่าง)

การทำบันทึกสมุดบัญชีรายวัน

ชื่อผู้ประกอบอาชีพ.....อายุ.....ปี

ที่อยู่

อาชีพที่เลือก(เลี้ยงเปิดเทศพันธุ์บารี).....

จำนวนเงินที่เสนอขอยืมจากกองทุน..... ๖,๕๐๐บาท (ส่งคืนภายใน... ๒๔ เดือน

บัญชีรายวัน

วัน เดือน ปี	รายการ	รายรับ	รายจ่าย	คงเหลือ
๑ ต.ค.๔๗	รับเงินยืมจากกองทุน ครั้งที่ ๑	๕,๐๐๐	-	๕,๐๐๐
๒ ต.ค.๔๗	ซื้อวัสดุอุปกรณ์	-	๑,๒๐๐	๓,๘๐๐
๑๐ ต.ค.๔๗	ซื้อพ่อ-แม่พันธุ์เปิด	-	๑,๘๐๐	๒,๐๐๐
๑๐ ต.ค.๔๗	ซื้อวัคซีนและยา	-	๑๐๐	๑,๙๐๐
๑๐ ต.ค.๔๗	ซื้อหัวอาหารเปิด	-	๑,๐๐๐	๙๐๐
	รวมเดือนนี้	๕,๐๐๐	๔,๑๐๐	๙๐๐
	รวมตั้งแต่ต้นปี	๕,๐๐๐	๔,๑๐๐	๙๐๐
๑ พ.ย.๔๗	ยอดยกมา	-	-	๙๐๐
๕ พ.ย.๔๗	รับเงินสนับสนุนจากผู้ปกครอง	๓,๐๐๐	-	๓,๙๐๐
๑๐ พ.ย.๔๗	ซื้อลูกเปิด ๕๐ ตัว	-	๑,๒๕๐	๒,๖๕๐
๑๐ พ.ย.๔๗	ซื้อหัวอาหารเปิด	-	๑,๐๐๐	๑,๖๕๐
	รวมเดือนนี้	๓,๐๐๐	๒,๒๕๐	๗๕๐
	รวมตั้งแต่ต้นปี	๘,๐๐๐	๖,๓๕๐	๑,๖๕๐
๑ ธ.ค.๔๗	ยอดยกมา	-	-	๑,๖๕๐
๑๕ ธ.ค.๔๗	ซื้อลูกเปิด ๕๐ ตัว	-	๑,๒๐๐	๔๕๐
๑๕ ธ.ค.๔๗	ซื้อหัวอาหารเปิด	-	๒,๐๐๐	(ติดลบ) ๑,๕๕๐
๒๐ ธ.ค.๔๗	ขายเปิด ๔๕ ตัว	๖,๕๐๐	-	๔,๙๕๐
	รวมเดือนนี้	๖,๕๐๐	๓,๒๐๐	๓,๓๐๐
	รวมตั้งแต่ต้นปี	๑๔,๕๐๐	๙,๕๕๐	๔,๙๕๐
๑ ม.ค.๔๘	ยอดยกมา	-	-	๔,๙๕๐

หมายเหตุ ให้บันทึกบัญชีต่อไปเรื่อยๆ จนจบกิจกรรมการประกอบอาชีพฯ

ภาคผนวก ๕

ตัวอย่างระเบียบกองทุนหมุนเวียน

(ตัวอย่าง)

ระเบียบกองทุนหมุนเวียนสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระสำหรับเด็กและเยาวชน

ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

กองทุนหมุนเวียนสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระสำหรับเด็กและเยาวชน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กและเยาวชนที่ผ่านกระบวนการพัฒนาทางเลือกอาชีพฯ แล้ว ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสเริ่มต้นในการประกอบอาชีพอิสระร่วมกับผู้ปกครอง โดยการยืมเงินจากกองทุนฯ ไปลงทุนในการประกอบอาชีพอิสระดังกล่าว

เพื่อให้การดำเนินการของกองทุนฯ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและถูกต้องตามกระบวนการพัฒนาทางเลือกในการประกอบอาชีพอิสระของเด็กและเยาวชนตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... คณะผู้ดำเนินการฯ จึงได้ออกระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้ เรียกว่า “ ระเบียบกองทุนหมุนเวียนสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระสำหรับเด็กและเยาวชน ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... ”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้มีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ. เป็นต้นไป

ข้อ 3 ในระเบียบนี้

1) “ กองทุน ” หมายถึง กองทุนหมุนเวียนสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระสำหรับเด็กและเยาวชนในรูปของการให้ยืมแบบไม่มีดอกเบี้ย โดยมีกำหนดระยะเวลาส่งใช้เงินยืมคืนตามระยะเวลาที่กำหนด

2) “ เด็กและเยาวชน ” หมายถึง ผู้ที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับแล้ว แต่ไม่ได้ศึกษาต่อในระบบการศึกษาปกติ หรือผู้ที่เรียนจบการศึกษาภาคบังคับแล้ว และผู้ที่เรียนจบในชั้นมัธยมปลาย แต่ไม่ศึกษาต่อ ซึ่งมีอายุไม่เกิน 25 ปีบริบูรณ์ และเป็นผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่

ตำบล..... อำเภอ.....จังหวัด.....ร่วมกับบิดา-มารดา หรือ ผู้ปกครอง

3) “ คณะกรรมการ ” หมายถึง คณะกรรมการบริหารกองทุนหมุนเวียนสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระสำหรับเด็กและเยาวชน ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... ”

4) “ ผู้ปกครอง ” หมายถึง บิดา - มารดา หรือผู้ปกครอง ของเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกระบวนการพัฒนาทางเลือกอาชีพอิสระฯ และได้เสนอโครงการฯ ขอยืมเงินจากกองทุนหมุนเวียนฯ ไปประกอบอาชีพอิสระ

5) “ สัญญา ” หมายถึง สัญญาการยืมเงินที่กองทุนฯ จัดทำขึ้นตามรูปแบบของกองทุนฯ โดยมีประธานคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ เป็นผู้ลงนามในฐานะ ผู้ให้ยืม และมีเด็กและเยาวชนผู้ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการฯ เป็นผู้ลงนามในฐานะ ผู้ยืม

ข้อ 4 กองทุนหมุนเวียนสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระสำหรับเด็กและเยาวชน

ตำบล..... อำเภอ.....จังหวัด..... มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระของเด็กและเยาวชนในตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... ที่ผ่านกระบวนการพัฒนาทางเลือกในการประกอบอาชีพอิสระฯและประสงค์จะประกอบอาชีพอิสระในชุมชนร่วมกับผู้ประกอบการ ในรูปของเงินยืมไม่มีดอกเบี้ย โดยได้เสนอโครงการฯให้คณะกรรมการกองทุนฯพิจารณาและได้รับความเห็นชอบแล้ว
- 2) เพื่อเชื่อมโยงกับแหล่งเงินทุนต่างๆ ในการขอรับการสนับสนุนเงินลงทุนประกอบอาชีพอิสระสำหรับเด็กและเยาวชนฯแต่ละคน ตามเงื่อนไขและข้อกำหนดของแหล่งทุนนั้นๆ

ข้อ 5 แหล่งที่มาของเงินกองทุน กองทุนจัดตั้งขึ้นโดยการรวบรวมเงินจากแหล่งต่างๆ ดังนี้

- 1) เงินกองทุนเริ่มต้นของโครงการฯ ต่างๆ ที่ภาครัฐฯ หรือเอกชน ที่ร่วมในการริเริ่มจัดทำกระบวนการพัฒนาทางเลือกในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับเด็กและเยาวชนฯ ร่วมกัน
- 2) เงินสนับสนุน และเงินบริจาคทั่วไป
- 3) เงินรายได้จากการจัดกิจกรรมระดมทุนของคณะกรรมการฯ
- 4) เงินสนับสนุนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคธุรกิจ ที่มีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาทางเลือกในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับเด็กและเยาวชน
- 5) เงินอุดหนุนจาก หน่วยงาน องค์กรในพื้นที่ดำเนินการ เช่น อบต. อบจ. เทศบาล
- 6) เงินจากแหล่งทุนต่างๆ ตามรูปแบบและเงื่อนไขของแหล่งทุนนั้นๆ ตามที่คณะกรรมการฯ ให้ความเห็นชอบ

ข้อ 6 หลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้เงินยืม

- 1) เด็กและเยาวชน จะต้องเสนอโครงการประกอบอาชีพอิสระฯ ที่มีรายละเอียดของแผนการลงทุนและประมาณการรายได้ต่อคณะกรรมการกองทุนฯ โดยมีบิดา-มารดา หรือผู้ประกอบการ ให้ความเห็นและร่วมค้ำประกันเงินยืม
- 2) จำนวนเงินยืมสูงสุดไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และกำหนดระยะเวลาส่งใช้เงินยืมกลับคืนไม่เกินสองปี
- 3) ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ จัดประชุมพิจารณาให้ความเห็นชอบตามเกณฑ์ข้อ 1) และข้อ 2) โดยมติของคณะกรรมการฯต้องเป็นเอกฉันท์

ข้อ 7. คณะกรรมการบริหารกองทุน ประกอบด้วย

1) ผู้นำชุมชนในพื้นที่ที่ชุมชนให้การยอมรับ	ประธาน
3) ตัวแทนกรรมการ อบต. ในชุมชน	รองประธาน
2) ผู้บริหารสถานศึกษาในชุมชน	รองประธาน

4) ตัวแทนผู้นำกลุ่มอาชีพต่างๆ ในชุมชน	กรรมการ
5) ตัวแทนหน่วยราชการในพื้นที่ (เกษตร พัฒนาการ สาธารณสุข ฯลฯ)	กรรมการ
6) ตัวแทนกองทุนต่างๆ ในชุมชน	กรรมการ
7) ตัวแทนผู้ปกครองเด็กและเยาวชนในชุมชน	กรรมการ
8) ตัวแทนเด็กและเยาวชนในชุมชน	กรรมการ

การคัดเลือกคณะกรรมการฯ ทำได้โดยการจัดประชุมทุกฝ่ายในชุมชนร่วมกัน และกรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี เมื่อครบวาระแล้วสามารถได้รับการคัดเลือกเข้ามาใหม่ได้อีก

ข้อ 8 การฟื้นฟูสภาพของคณะกรรมการ

1. ตาย
2. ลาออก
3. ครบวาระ
4. คณะกรรมการฯ 3 ใน 4 เห็นว่าไม่เหมาะสม และมีมติให้ออก

ข้อ 9 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

- 1) จัดตั้งกองทุนหมุนเวียนฯ ในระยะเริ่มต้น และจัดหาเงินกองทุนเพิ่มเติม
- 2) จัดทำระเบียบกองทุนฯ และปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมและร่วมกันบริหารจัดการกองทุนฯ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด
- 3) พิจารณาโครงการฯ และอนุมัติเงินยืมจากกองทุน ที่เด็กและเยาวชนเสนอขอ
- 4) ควบคุม กำกับ ดูแล ติดตามผลการใช้เงินกองทุน การประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชน โดยการจัดทำระบบบัญชีให้เป็นปัจจุบัน
- 5) ติดตามรายงานผลการดำเนิน โครงการและรายงานการเงินของผู้ยืมเงินจากกองทุน
- 6) อื่นๆ เพื่อประโยชน์ของกองทุนตามมติของคณะกรรมการฯ ที่เป็นเอกฉันท์

ข้อ 10 ให้ ประธานคณะกรรมการ หรือ รองประธานที่ได้รับมอบหมายจากที่ประชุมโดยมติที่เป็นเอกฉันท์ ให้เป็นผู้รักษาการแทนประธาน ดูแลให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

(ลงชื่อ)

()

ประธานคณะกรรมการกองทุน

ภาคผนวก ๖

ตัวอย่าง สัญญาการยืมเงิน

สัญญาการยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพอิสระ

เขียนที่.....

เลขที่สัญญา.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

ข้าพเจ้า..... อายุ.....ปี เลขประจำตัวประชาชน.....

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อบ้าน..... ตำบล.....

อำเภอ จังหวัด เป็นเยาวชนที่ผ่านกระบวนการพัฒนาทางเลือกอาชีพฯ ซึ่งผู้ปกครองได้ให้ความเห็นชอบในการยืมเงินจากกองทุนฯ เพื่อประกอบอาชีพอิสระ โดยมีรายละเอียดประกอบสัญญาการยืมเงิน ดังนี้

ข้าพเจ้าประสงค์จะขอยืมเงินจากกองทุนฯ จำนวน.....บาท (.....)

เพื่อลงทุนในการประกอบอาชีพ..... โดยมีรายละเอียดตามโครงการประกอบอาชีพอิสระฯ ที่ได้แนบมาพร้อมนี้ และข้าพเจ้าขอรับรองว่าจะปฏิบัติตามรายละเอียดของโครงการฯ และตามระเบียบของกองทุนฯ ดังนี้

1. ข้าพเจ้าจะชำระคืนเงินยืม (ไม่มีดอกเบี้ย) ตามจำนวนดังกล่าวข้างต้น คืนให้กับกองทุนฯ ภายในระยะเวลา.....เดือน นับจาก วันที่.....เดือน.....พ.ศ. เป็นต้นไป โดยจะแบ่งการชำระเงินยืมกลับคืนเป็นงวดๆ รวมงวด ดังนี้

งวดที่ 1 ภายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.จำนวน.....บาท

งวดที่ 2 ภายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.จำนวน.....บาท

งวดที่ 3 ภายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.จำนวน.....บาท

งวดที่ 4 ภายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.จำนวน.....บาท

2. ข้าพเจ้าจะนำเงินที่ขอยืมไปใช้ในการลงทุนประกอบอาชีพ ตามรายละเอียดที่ได้เสนอไว้ในโครงการฯ และจะไม่นำเงินจำนวนนี้ไปใช้จ่ายเพื่อการอื่น โดยเด็ดขาด

3. ข้าพเจ้ายินดีให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระฯ ของข้าพเจ้าแก่คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ในการสอบถามข้อมูล การเยี่ยมชมและติดตามผลการดำเนินงาน

4. ข้าพเจ้าจะจัดทำรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการกองทุนฯ ทุกๆ 3 เดือน

5. ข้าพเจ้าจะจัดทำบัญชี รายรับ - รายจ่าย พร้อมทั้งหลักฐานส่งให้คณะกรรมการกองทุนฯ ทุกๆ 6 เดือน

6. หากข้าพเจ้าไม่นำเงินยืมไปใช้ในการลงทุนประกอบอาชีพตามโครงการฯ ที่เสนอ หรือมีเหตุใดๆ ที่ทำให้ไม่สามารถประกอบกิจกรรมอาชีพดังกล่าวต่อไปได้ ข้าพเจ้าและผู้ปกครองยินดีส่งเงินที่ยืมไปคืนให้กับกองทุนทั้งหมดภายใน 30 วัน

7. เมื่อถึงกำหนดเวลาชำระเงินคืนตามข้อ 1 แห่งสัญญาฉบับนี้ ข้าพเจ้าจะชำระเงินคืนให้กับกองทุนทันทีโดยไม่ชักช้า หรือให้คณะกรรมการกองทุนฯ ต้องทวงถาม

สัญญานี้จัดทำขึ้น 2 ฉบับ มีข้อความตรงกัน และทั้งสองฝ่ายได้ทำความเข้าใจและยินดีปฏิบัติตามข้อตกลงนี้ หรือข้อเปลี่ยนแปลงที่อาจมีและตกลงร่วมกันใหม่ในอนาคต จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน โดยสัญญาฉบับที่ 1 มอบให้กับผู้ยืม และสัญญาฉบับที่ 2 ให้คณะกรรมการกองทุนฯ เป็นผู้เก็บรักษา

(ลงชื่อ)ผู้ยืมเงิน
(.....)

(ลงชื่อ)ผู้ให้ยืม (ประธานคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ)
(.....)

(ลงชื่อ)ผู้ปกครองของเด็ก/เยาวชนผู้ยืมเงิน (บุคคลค้ำประกัน)
(.....)

(ลงชื่อ)พยาน / กรรมการกองทุนฯ
(.....)

ภาคผนวก ๓

ตัวอย่าง แบบประเมินตนเอง

(ตัวอย่าง)

แบบประเมินตนเอง กระบวนการพัฒนาทางเลือกในการประกอบอาชีพอิสระสำหรับเยาวชนในชนบท

ขั้นตอนการดำเนินงาน	บันทึกที่ใช้ตรวจสอบ	การประเมินตนเอง	
		มี	ไม่มี
๑. การจัดทำข้อมูลด้านอาชีพ	<ul style="list-style-type: none">- ข้อมูลด้าน สถานศึกษา / สถานฝึกอบรมอาชีพ- ข้อมูลด้าน อาชีพอิสระของบุคคล / กลุ่มบุคคล- ข้อมูลด้าน สถานประกอบการอาชีพอิสระรายย่อย- ข้อมูลด้าน แหล่งเงินทุนสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระ		
๒. การสำรวจ คัดเลือก และเตรียมเด็กและเยาวชน	<ul style="list-style-type: none">- แบบสำรวจ ๑ ความต้องการและประสบการณ์เดิมของเด็กและเยาวชน- แบบสำรวจ ๒ ความต้องการของเด็กและเยาวชนระหว่างการเข้าค่าย- แบบสำรวจ ๓ ความต้องการของเด็กและเยาวชนหลังการเข้าค่าย		
๓. การจัดค่ายกระบวนการพัฒนาทางเลือกอาชีพ	<ul style="list-style-type: none">- แผนกิจกรรม และกระบวนการจัดค่าย- กำหนดการ และ รายงานสรุปผลการจัดค่าย		
๔. การฝึกอบรมทักษะอาชีพ	<ul style="list-style-type: none">- สรุปผลการฝึกอบรมทักษะอาชีพ- แบบประเมินผลความพึงพอใจของเด็กและเยาวชนที่ผ่านการฝึกอาชีพ		
๕. การวางแผนในการประกอบอาชีพ	<ul style="list-style-type: none">- การฝึกทักษะการทำบัญชีอย่างง่าย- แผนการลงทุน และประมาณการรายได้		
๖. การจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนสนับสนุนการประกอบอาชีพ	<ul style="list-style-type: none">- คณะกรรมการบริหารกองทุน / บทบาทหน้าที่- ระเบียบกองทุน / กฎเกณฑ์ / เงื่อนไข- บันทึกการประชุมของคณะกรรมการฯ		
๗. การเริ่มต้นประกอบอาชีพของเยาวชน	<ul style="list-style-type: none">- โครงการประกอบอาชีพ- แผนการลงทุน/ประมาณการรายได้- บัญชีรายชื้อผู้ยืมเงิน- สัญญาการยืมเงิน- บันทึกการประชุมของคณะกรรมการฯ ในการอนุมัติเงินยืม		
๘. การติดตามให้การสนับสนุนเพิ่มเติมระหว่างการประกอบอาชีพ	<ul style="list-style-type: none">- แบบติดตามผลการประกอบอาชีพ- สำเนาบัญชี รายรับ – รายจ่าย ของผู้ยืมเงิน- บัญชีการคืนเงินยืมกลับคืนกองทุน		
๙. การประเมินผลความสำเร็จ	<ul style="list-style-type: none">- แบบประเมินตนเอง- บันทึกต่างๆ		
๑๐. การรายงานผล	<ul style="list-style-type: none">- รายงานสรุปผลการดำเนินงาน		

ภาคผนวก ๘

ตัวอย่าง รายงานผลการประกอบอาชีพ (รอบ 3 เดือน)

ตัวอย่าง
รายงานผลการประกอบอาชีพ (รอบ 3 เดือน)
โดยเด็กและเยาวชนที่ยืมเงิน

ครั้งที่ระยะเวลา.....ถึง.....

ชื่อ.....เลขที่สัญญา.....

อาชีพที่ประกอบ.....เป็นไปตามที่ได้ฝึกหรือไม่.....

ถ้าไม่เป็นไปตามที่ฝึก เพราะเหตุ

ใด.....
.....
.....

วัน / เดือน / ปีที่เริ่มประกอบอาชีพ.....

มีความก้าวหน้าของการประกอบอาชีพอย่างไร

.....
.....
.....
.....

มีปัญหา / อุปสรรคในการประกอบอาชีพอย่างไร

.....
.....
.....
.....

แก้ไขปัญหา / อุปสรรคอย่างไร

.....
.....
.....
.....

มีการสนับสนุนจากครอบครัว / ชุมชน / หน่วยงาน หรือไม่(ใครบ้างที่สนับสนุนและสนับสนุนอะไร / อย่างไรบ้าง)

.....
.....
.....
.....

มีความต้องการด้านอาชีพอื่นๆ หรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....
.....

ผู้รายงาน

.....
(.....)

การให้คำปรึกษา / แนะนำและความเห็นของครูแกนนำ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ผู้ให้คำปรึกษา / แนะนำ

.....
(.....)

ตัวอย่าง
รายงานการเงิน (รอบ 6 เดือน)

โดยเด็กและเยาวชนที่ยืมเงิน

ครั้งที่ระยะเวลา.....ถึง.....

ชื่อ.....เลขที่สัญญา.....

จำนวนเงินที่ยืมทั้งหมด.....เริ่มยืมเมื่อวันที่.....เดือน.....ปี.....

เงินยืมที่ได้รับ	ค่าใช้จ่าย		จำนวนคงเหลือ	จำนวน จ่ายเกิน
	รายการ	จำนวนเงิน		
	1.			
	2.			
	3.			
	4.			
	5.			
	6.			
	7.			
	8.			
	9.			
	10.			
	รวม			

.....
(.....)

ผู้รายงาน

ภาคผนวก ๕

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

๑ . โครงการนำร่องเพื่อการพัฒนาอาชีพเยาวชนชนบท

- สภาก่อการพัฒนาคเด็กและเยาวชนฯ , ๒๕๓๗

๒ . โครงการพัฒนาอาชีพเยาวชนเกษตร

- สภาก่อการพัฒนาคเด็กและเยาวชนฯ , ๒๕๔๑

๓ . โครงการพัฒนาอาชีพของแรงงานเด็กในภาคเกษตรกรรม จังหวัดหนองคายและอุดรธานี

- มูลนิธิส่งเสริมยุวเกษตรกรไทยฯ ร่วมกับ สภาก่อการพัฒนาคเด็กและเยาวชนฯ , ๒๕๓๕

๔ . โครงการพัฒนาอาชีพของแรงงานเด็กในภาคเกษตรกรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

- มูลนิธิส่งเสริมยุวเกษตรกรไทยฯ ร่วมกับ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดหนองคาย และ สภาก่อการพัฒนาคเด็กและเยาวชนฯ , ๒๕๔๒

๕ . โครงการพัฒนาอาชีพของแรงงานเด็กในภาคเกษตรกรรม จังหวัดศรีสะเกษ

- มูลนิธิส่งเสริมยุวเกษตรกรไทยฯ ร่วมกับ สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดศรีสะเกษ และ สภาก่อการพัฒนาคเด็กและเยาวชนฯ , ๒๕๔๒

๖ . การสำรวจองค์การพัฒนาอาชีพเยาวชนชนบทและศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวเฉพาะกิจกรรมการฝึกอาชีพระยะสั้น

- สมบัติ วงศ์ศรีรัตน์ และ ไสว โภกะตม , ๒๕๓๗

๗ . ข้อมูลอาชีพด้านการเกษตร และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

- สภาก่อการพัฒนาคเด็กและเยาวชนฯ , ๒๕๔๒

๘ . รายงานการศึกษา ความสำเร็จในการประกอบอาชีพของเยาวชนในรูปแบบของการรวมกลุ่มในประเทศไทย

- สภาก่อการพัฒนาคเด็กและเยาวชนฯ , ๒๕๓๕

๙ . รายงานการวิจัยเรื่อง ลักษณะการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเยาวชนชนบทนอกระบบโรงเรียนของหน่วยงานภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน

- สมศักดิ์ น้คลาจารย์ , ๒๕๓๕

๑๐ . คู่มือการจัดทำบัญชีอย่างง่าย

- สภาก่อการพัฒนาคเด็กและเยาวชนฯ ร่วมกับ กรมการศึกษานอกโรงเรียน , ๒๕๔๒

ผู้จัดทำ

สภาองค์กรพัฒนาเด็กและเยาวชน

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สอ.คย.)

6181 ถนนนิคมมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพฯ.10400

โทรศัพท์ : 02-2559922, 02-6517033

โทรสาร : 02-2547219

อีเมล : info@ncyd.org, ncyd2004@yahoo.com

www.dordek.org

สภาองค์การพัฒนเด็กและเยาวชน
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เลขที่ ๖๑๘/๑ ถนนนิกมมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๐๒-๒๕๕๕๕๕๒๒ โทรสาร ๐๒-๒๕๕๕๗๒๑๕